

DRAUGAS

PERIODICALS
May 10, 2005
Vol. XCVI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, GEGUŽĖS - MAY 10, 2005

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-09-05

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 91
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Pasizmonėjimo nauda sveikatai.

2 psl.

JAV prezidentas gali lankytis, kur tik nori. Baltijos valstybės ir Rusijos rinkimai. Ar žmogus turi teisę pasirinkti mirtį.

3 psl.

Humanistinis ateizmas, žmogaus pažeminimas. Mūsų darželiai.

4 psl.

Atrasta nauja dinosauro rūšis. Pagausėjo pinigų kiekis. Rusijoje lijo raudonas lietus.

5 psl.

JAV LB Vidurio vakarų apygardos suvažiavimas. Lietuvių filmų festivalio programa. Prel. Igno Urbono 70 m. kunigystės jubiliejus.

6 psl.

Sportas

* Šiauliuose vykusias 2005 m. Lietuvos paprastųjų šaškių aukščiausios lygos dešimties dalyvių pirmenybės laimėjo vilnietis Sigitas Smadrys. Surinkęs 16 taškų iš 18 galimų S. Smadrys tašku aplenkė šiaulietį Andrių Kybartą.

* Savaitgalį sužaistos šešerios 2005 m. Lietuvos beisbolo čempionato reguliariojo sezono rungtynės. Pergalingai turnyrą pradėjo šalies čempionas Vilniaus „Juodasis vikings“. Vilniečiai 7:6 ir 7:3 nugalėjo ketvirtąją vietą užimančią Utenos „Vėtrą“ bei toliau pirmavo. Lietuvos vicečempionė Kauno „Lituanica“ du kartus kartus — 9:5 ir 14:4 — įveikė pirmenybių naujoką Vilniaus BK „Vilnius“.

* 57-ą kartą Olandijoje vykusiose klasikinės „Omloop der Kempen“ dviratininkų lenktynėse penktas finišavo „Jartazi Granville Team“ komandai atstovaujantis Vytautas Kaupas. Lietuvos dviratininkas 200 km distancijoje finišavo kartu su lenktynių nugalėtoju olandu Nik Terpstra.

* Naudingiausias JAV NBA 2004-2005 m. sezono žaidėjas pripažintas Phoenix „Suns“ komandos gynėjas kanadietis Steve Nash. Jis tapo pirmuoju ne JAV pilietybę turinčiu krepšininku, kuriam atiteko šis titulas.

Naujausios žinios

* Pasibaigus kadencijai, iš pareigų atšaukiamas Lietuvos ambasadorius Baltarusijoje.

* Opozicija prašo neskirti į susisiekimo ministrus Vyriausybės kanclerio A. Kaminsko.

* Prezidentas dalyvaus UNESCO konferencijoje Paryžiuje.

Vallutų santykis

1 USD — 2.697 LT

1 EUR — 3.452 LT

Valstybės vadovai pagerbė Antrojo pasaulinio karo aukų atminimą

Žydų religinės bendruomenės „Chabad Liubavič“ rabinas Shalom Ber Krinsky ir premjeras Algirdas Brazauskas. Tomo Černišovo (ELTA) nuotr.

Vilnius, gegužės 8 d. (ELTA) — Šalies vadovai sekmdienį pagerbė visų Antrojo pasaulinio karo aukų atminimą.

Prezidentas Valdas Adamkus, Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas, Europos Parlamento narys Vy-

tautas Landsbergis, Seimo ir Vyriausybės nariai, šalies kariuomenės vadovybė, diplomatai, antihitlerinės koalicijos veteranai, Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas, kiti visuomenės atstovai Antakalnio kapinėse padėjo gėlių prie Antrojo pasaulinio karo aukų memorialo, Laisvės gynėjų memorialo ir koplytstulpio Lietuvos karių, 1941-1945 m. žuvusių svetimos kariuomenės, atminimui.

Iš Antakalnio kapinių šalies vadovai nuvyko į Panerius, kur padėjo gėlių prie Žydų genocido memorialo, Fašizmo aukų memorialo, paminklo Lietuvos vietinės rinktinės kariams bei paminklo Lenkijos „Armijos Krajovos“ kariams atminti. Šioje karo aukų pagerbimo ceremonijoje dalyvavo antihitlerinės koalicijos veteranai, žydų bendruomenės atstovai, lietuvių vietinės rinktinės veteranai, „Armijos Krajovos“ veteranai, taip pat romų bendruomenės atstovai.

Pasak prezidento V. Adamkaus, tokie renginiai yra labai prasmingi, nes visoje Lietuvoje pagerbiami visi, paguldę galvas Antrajame pasauliniame kare, ir tai „neturi nieko bendro su ideologijomis“.

„Faktas yra tas, kad Antrasis pasaulinis karas, kuris pareikalavo tiek milijonų aukų, kaip tik šią dieną buvo baigtas, bet tuo pačiu nesibaigė lietuvių tautai, — kalbėjo prezidentas. — Aš manau, kad mes, pagerbdami karius, kurie žuvo per Antrąjį pasaulinį karą, jokių būdu neišduodame savo tikslų ir nesumenkiname savo aukos už tolimą kovą, kurią laimėjome tik 1990 m.“

Žurnalistų paklaustas, kaip vertina tai, kad laisvės kovotojai atsisakė dalyvauti kai kuriuose renginiuose, V. Adamkus pabrėžė, jog pagerbiant žuvusiųjų kare atminimą negalima „bandyti politizuoti šį šventą reikalą“.

Nukelta į 5 psl.

Kongreso nariai: Rusija privalo pripažinti Baltijos šalių okupaciją

Vilnius, gegužės 9 d. (BNS) — Rusija turi pripažinti Baltijos šalių okupaciją, o JAV Kongresas nutarimą, kuriame Maskva raginama pareikšti apgailestavimą dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos, turėtų priimti vasarą.

Tai Prezidentūroje surengtoje saudos konferencijoje teigė Kongreso narys iš Georgia valstijos respublikonas Jack Kingston, atvykęs į Lietuvą su šešių kolegų delegacija.

„Mes neremiame Ribbentrop-Molotov paktą ir tikime, kad šis paktas turėtų būti pasmerktas. Tai turėtų padaryti Rusija, ji turėtų atsisakyti ir pripažinti, kad tai buvo neteisingas dalykas, kad tai buvo okupacija“, sakė J. Kingston.

Jis pridūrė, kad „ateityje būtų daug geriau, jei šis emociinis randas būtų panaikintas“.

JAV Kongrese yra pateiktas nutarimo projektas, raginantis Rusiją pripažinti Baltijos šalių sovietinės okupacijos ir prievartinės inkorporacijos į SSRS sudėtį faktą.

Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma susitiko su JAV Kongreso nariais. Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Pasak J. Kingston, JAV Kongresas šį nutarimą turėtų priimti vasarą.

Po susitikimo su prezidentu V. Adamkumi J. Kingston taip pat teigė, kad „JAV vertina ben-

dra veiklą su Lietuva, džiaugiasi jos dalyvavimu Irake ir Afganistane“.

„Tikimės, kad mūsų laukia puiki ateitis prekybos, turizmo srityje“, sakė J. Kingston.

Delegacijoje, be J. Kingston, taip pat dalyvavo Atstovų rūmų nariai — respublikonai Spencer Bachus, Bill Schuster, Clay Shaw, Demokratų partijos atstovai David Scott, Tim Holden.

Č. Laurinavičius: Rusijos mėginimai pateisinti Baltijos šalių okupaciją yra niekiniai

Vilnius, gegužės 8 d. (BNS) — Rusijos pareigūnų tvirtinimai, esą Vakarai 1975 m. Helsinkio konferencijos baigiamuoju aktu ne tik pripažino tuometinės SSRS teritorinį vientisumą, bet ir tai, kad Baltijos šalys buvo jos dalis, prieštarauja istorinei tiesai ir yra niekiniai. Taip teigė Istorijos instituto XX amžiaus istorijos skyriaus vedėjas, politologas Česlovas Laurinavičius.

Jis komentavo naująsias Rusijos užsienio reikalų ministerijos (URM) pareiškimą apie Baltijos valstybių įtraukimą į Sovietų Sąjungos sudėtį.

Ministerija „mažiausiai keistais“ pavadino tvirtinimus, kad „Vakarų šalys, pirmiausia — JAV, niekada nelaikė Baltijos respublikų Sovietų Sąjungos dalimi“. „Šis teiginys pastarosiomis savaitėmis girdėti tarp raginimų perrašyti Antrojo pasaulinio karo istoriją“, pareiškė URM atstovai.

Jų manymu, be Jaltos ir Potsdamo konferencijų, yra ir naujesnių įvykių: „1975 m. rugpjūtį 1 d. Europos šalių, JAV ir Kanados vadovai Helsinkyje

Česlovas Laurinavičius. Algirdo Sabaliausko (ELTA) nuotr.

pasirašė ESBP baigiamąjį aktą, davusį pradžią įtampoms mažinimui Europos žemyne ir tam, kas šiandien vadinama bendru Europos procesu“. Vienas iš svarbiausių šio dokumento elementų buvo „valstybių teritorinio vientisumo ir sienų Europoje neliečiamumo principo pripažinimas“.

Pasak Č. Laurinavičiaus, Rusijos pareigūnai neturi pagrindo remdamiesi šiuo dokumentu pateisinti Baltijos šalių aneksiją. Mat griežtai juridškai kalbant valstybių pripažini-

mas reiškia pripažinimą de jure.

„Helsinkio baigiamasis aktas neturėjo gilių juridinių prasmės, nes nebuvo patvirtintas, tik paskelbtas. Jis rodė visų valstybių norą orientuotis į tam tikrus principus. Juridinė prasme griežtai pripažinti esamas sienas nebuvo galima, nes nebuvo sureguliuotas Vokietijos klausimas. Čia, kaip ir Baltijos valstybių atveju, buvo svarbus apsisprendimas“, kalbėjo politologas.

Anot jo, kiekviena tauta turi teisę laisvai ir nesuvaržytai pasirinkti savo raidos kelią. „Kol Rusija sako, kad 1940 m. lietuvių tauta apsisprendė laisvai prisijungti prie SSRS, tol rusai yra ne civilizuota tauta, o kažkoks nesuapratimas“, teigė istorikas.

Nukelta į 5 psl.

Lietuviams — pasaulio parlamentarų maratono auksas

Vilnius, gegužės 8 d. (BNS) — Savaitgalį, gegužės 7 d., Krokuvoje įvyko III Pasaulio parlamentarų bėgimo maratonas. Lietuvos parlamentui atstovė Seimo nariai: socialdemokratas Algirdas Sysas, socialliberalas Gediminas Jakavonis, liberalcentristas Algis Čaplikas 21 km maratono distanciją įveikė pirmieji ir iškovojo aukso medalius.

Lietuvių pergalė atėmė čempionų titulą iš Kenijos parlamentarų, kurie čempionų vardą buvo iškovojo 2 metus iš eilės.

Individualioje įskaitoje parlamentaras A. Sysas buvo antras, bet savo amžiaus grupėje iškovojo auksą. Tačiau Pasaulio parlamentarų maratono rekordas, pasiektas praėjusiais metais, vis dar priklauso A. Sysui — 1 val. 36 min. 17 sek.

Du metus iš eilės A. Sysas buvo šio maratono 21 km. distancijos čempionu.

„am New York“: V. Putin ir J. Stalin pypkė

Vilnius, gegužės 8 d. (ELTA) — Rusijos prezidentas turėtų rūkyti Josif Stalin pypkę. Kaip kitaip galima paaiškinti tą faktą, kad Vladimir Putin Maskvoje prabilo apie tai, kad sovietų kariuomenė Antrojo pasaulinio karo pabaigoje „išvadavo“ Rytų Europą, rašo laikraščio „am New York“ pirmadienio numeryje Pulitzer premijos laureatas Alex Storozinski.

„Išvadavo?“, klausia savo komentaruose „am New York“ vyriausiasis redaktorius A. Storozinski.

„Po karo Sovietų Sąjunga aneksavo 70,000 kvadratinį kilometrų Lenkijos teritorijos. Tai lygu pusei New York valstijos. Ar tai yra išvadavimas?“, rašoma laikraštyje.

„Ūki, restoraną ir pastatus, kurie priklausė mano seneliams Lenkijoje, atėmė Raudonoji armija. Mano seneliai buvo ištremiti į Sibirą. Jų jau nebėra tarp gyvųjų, bet leiskite man, gerbiama V. Putin, jų vardus

padėkoti, kad Jūs juos išvadavote nuo jų nuosavybės“, rašo A. Storozinski.

„Raudonoji armija atitvėrė geležinę uždangą pusę Europos ir pradėjo šaltąjį karą“, pažymi žurnalistas.

A. Storozinski primena, jog V. Putin apibūdino Sovietų Sąjungos iširimą kaip „didžiausią XX amžiaus katastrofą“, o Rusijos miestuose vėl statomi paminklai J. Stalin. „Ironiška, kad J. Stalin išžudė daugiau žmonių negu Adolf Hitler“, rašo A. Storozinski.

„J. Stalin kadaise sakė, kad komunizmas Lenkijoje — tas pat, kaip balnas ant karvės. Kol tokie politikai kaip J. Stalin ir V. Putin bus demokratijos „puoselėtojai“ Rusijoje, tol tai bus panašu į jokių pastangas pabalnoti balandį“, daro išvadą A. Storozinski.

„am New York“ — populiarus rytinis dienraštis New York. Jį kasdien skaito apie pusę milijono niujorkiečių.

Baltarusija: kišimasis į šalies vidaus reikalus Baltijos šalims baigsis blogai

Vilnius, gegužės 8 d. (ELTA) — Baltarusijai kelia nerimą Baltijos valstybių ir JAV vadovų pasisakymai jos atžvilgiu, kuriuos ji vertina kaip prieštaraujančius tarptautiniams principams, paskelbtiems Jungtinių Tautų įstatuose bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos dokumentuose. Šią oficialią Baltarusijos užsienio reikalų ministerijos poziciją paskelbė Baltarusijos ambasada Vilniuje.

„Baltijos valstybės žengia pavojingą kišimosi į Baltarusijos vidaus reikalus keliu, o tai nepriimtina ir gali sukelti įtam-

pą regione. Kai kurių valstybių bandymai „įdiegti“ Baltarusijoje demokratines vertybes iš pasalų kertasi su civilizuotų ir draugiškų santykių tarp valstybių kūrimu“, rašoma ambasados išplatintame pranešime.

Anot Baltarusijos užsienio reikalų ministerijos, mėginimai „ikalti pleišta“ tarp „brolišių Baltarusijos ir Rusijos tautų“ yra iš anksto pasmerkti nesėkmei.

„Baltarusija toliau plėtos savo santykius su Rusijos Federacija, joms kuriant sąjunginę valstybę“, pažymiama dokumente.

L. Bush norėjo susitikti ir su A. Adamkiene

Vilnius, gegužės 8 d. (BNS) — Pastaruoju metu su Vilniumi ne itin šiltai bendraujanti Ryga ne nežengė žingsnio artyn. Šeštadienį Rygoje vyko G. W. Bush susitikimas su trijų Baltijos šalių vadovais. „Lietuvos ryto“ žiniomis, JAV prezidento žmona L. Bush buvo pareikšusi pageidavimą Latvijos sostinėje pasi-

matyti ir su sena pažįstama Lietuvos vadovo žmona A. Adamkiene. Tačiau į šį norą nebuvo atsižvelgta.

Į Rygos susitikimą V. Adamkus ir A. Ruutelis buvo pakviesti be žmonų. L. Bush užiminoje Latvijos prezidentės V. Vike-Freiberga vyras Imants Freibergs.

Komunistų vadovas teigiamai vertina slaptuosius susitarimus

Maskva, gegužės 9 d. („Interfax“/BNS) — Rusijos Federacijos komunistų partijos (RFPK) vadovas Genadij Ziuganov mano, kad Molotov-Ribbentrop paktą pasirašymas buvo svarbus būsimos pergalės prieš nacizmą veiksnys.

Kairiųjų patriotinių jėgų mitinge Baltarusijos stoties aikštėje Maskvoje G. Ziuganov pirmadienį pareiškė: „Pasirašius šį paktą, vakarinės sienos buvo pastumtos 300 kilometrų. Išvaizduokite karo pradžią, jeigu fašistų ordos būtų stovėjusios Estijoje. Ponai Pabaltijėje, negudraukite šiandien. Šis sprendimas buvo itin svarbus ir pergalingas“.

„Jeigu nebūtų buvę Molotov-Ribbentrop paktą, kelyje nebūtų stovėjusi didvyriška Bresto tvirtovė, kuri sustabdė fašistų puolimą. Mes sugebėjome sustabdyti fašistų ordas, sulaukyti jas prie tų sienų ir iškovoti pergalę prie Maskvos“, teigė RFPK

vadovas.

G. Ziuganov pareiškė, kad didžioji Sąjunga bus atkurta ir „mes išsklėsime raudoną vėliavą virš Kremliaus“.

Komunistų vadovo nuomone, „visi Rusijos patriotai turi išspręsti tris svarbiausius uždavinius. Mes turime bendromis pastangomis apginti pergalės idealus, kurių esmė — solidarumas, tiesa, geris ir teisingumas, kartu parengti programą, kaip išvesti šalį iš krizės — parengti 17 mūsų nacionalinio referendumo klausimų; sudaryti nacionalinių interesų Vyriausybę, kurios vėliavoje bus užrašyta: Liaudies valdžia, socializmas, teisingumas, tautų brolybė ir mūsų Pergalė“, sakė G. Ziuganov.

Mitingo metu skambėjo antivyriausybinių šūkių.

Milicijos duomenimis, akcijoje, vykusioje su šūkiu „Valdžią liaudžiai-nugalėtojai!“, dalyvavo apie 3,000 žmonių.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

PASIŽMONĖJIMO NAUDA
SVEIKATAI

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Visuomeninis bendravimas
lengvina širdies darbą

Bet kuris sveikata besirūpinantis žmogus šiandien jau žino naudą sveiko maisto, reguliaraus darbo — mankštos ir pakankamo poilsio. Vis dėlto daugelis greičiausiai neįvertina dar vieno svarbaus dalyko, padedancio gerą sveikatą palaikyti, nuoširdaus pasižmonėjimo — visuomeninio bendravimo.

Mėgstantys
bendrauti
rečiau serga

Atlikti tyrimai rodo, kad visuomeninė parama gali talkinti saugantis nuo ligų ir greitinti sveikimą. To dar negana. Tyrimai parodė, kad su kitais artimais bendraujant asmenys mažiau vargsta nuo įtampos ir yra geriau nusiteikę už tuos, kurie vien savyje užsidarę gyvena. Abu šie dalykai — mažesnė įtampa ir šviesesnis žvilgsnis į gyvenimą — susiję su geresne sveikata. Taigi aiškėja nauda lietuviško pasižmonėjimo, mūsų bendrų malonų kaimuose per gegužines, neužmirštosios tautos, jaunimo gegužinės, gedulo pietus ir vestuvės.

Gydytojas Dean Ornish knygoje „Meilė ir išlikimas“ tvirtina, kad, kai žmogus jaučiasi mylimas, aprūpintas, globojamas, sirdingai priimamas ir tartinamas, jei esti laimingesnis ir sveikesnis. Toks žmogus rečiau serga, susirgęs — greičiau pasveiksta.

Ankstyva mirtis
dažniau aplanko
uždarus žmones

Taip pat tyrimais nustatyta, kad asmenys, kurie neturi artimų, ypač mylinčių draugų ar giminaičių, net tris kartus ar penkis kartus dažniau miršta pirmą laiką, pavyzdžiui, artimų ryšių neturintys su savo tėvais asmenys dažniau suseraga vėžiu.

Johns Hopkins medicinos mokykloje sveiki studentai buvo paraginti pasakyti, koks dvasinis ryšys juos sieja su tėvais. Praėjus 50 metų, paaiškėjo, kad kadaise atsakiusieji, jog jų su tėvais nesieja niekas, sirgo vėžiu.

Jame Blumenthal su talkininkais Duke universitete tyrė 214 žmonių visuomeninio bendravimo patirtį. Buvo padarytos diagnostinės širdies arterijų nuotraukos (angiografija). Pastebėta, kad mažai visuomeniškai bendradarbiaujančiųjų širdies arterijos buvo priskretusios gausiau negu visuomeniškųjų.

Redford Williams su bendradarbiais atliko dar vieną tyrimą Duke universitete. Ši kartą jie tyrė 1,400 vyrų ir moterų: buvo padarytos širdies arterijų nuotraukos ir nustatyta, kad viena jų arterija buvo stipriai užsikimšusi, per penkerius metus mirė triskart daugiau nevedusiųjų negu vedusiųjų.

Sheldon Cohen su bendradarbiais tyrė 276 sveikus savanorius. Jiems į nosis buvo įlašinta slogos virusų. Mažai ar retai visuomeniškai bendraujanti sloga sirgo keturis kartus dažniau negu visuomeniškijai.

Štai kas padeda
visuomeniškam žmogui

Visuomeniškasis bendravimas, kaip ir lietuviškos pamaldos, kultūriniai bei pramoginiai pobūviai — pažmoniai, renginiai skatina mus palaikyti sveikus įpročius. Mus prižiūrinčiai suteikia žinių, kaip apsaugoti nuo įvairių ligų. Draugai ir giminės sunkiais laikotarpiais palaiko ir skatina geriau jaustis. Pagaliau dar nežinomi visi kūno ir minčių veiklos būdai, gerinantys visuomeniškų asmenų sveikatą.

Visuomeniškų kultūrinių renginių lankytojai gali keletą kartų pagerinti sveikatą. Todėl visų pirma kiekvienas ir kiekviena mūsų sunormalėkime ir sveikiau bendraukime su visais ir visomis. Sunormalėjimas igalins mus, dorai gyvenant, nekenkit sau, kitam ir aplinkai. Tada savo viduje jausime taiką, džiaugsmą ir gerumą. Veikime, idant mumyse ir kituose pasiektų gailėstingumą.

Artimumas kitam yra svarbiausias daugeliui žmonių, patenkinamas bendravimas yra ilgo ir sveiko gyvenimo paslaptis. Tai visiems gyvybiškai svarbu.

Bendros maldos, dainos ir pašnekesiai palaiko ne tik kūną, bet ir dvasios sveikatą.

Pasižmonėjimo naudą gerai supranta lietuviai — lanko įvairius renginius, bendrauja, remia savo aukomis lietuvišką veiklą. Jono Urbono nuotraukoje: Detroito ir apylinkių lietuviai, susirinkę į Vasario 16-osios šventę Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Iš kairės: Skiočiai, Zarankos, Lelienė, Jankienė, Neverauskai ir kiti.

MINTIS SKAITANTIS IRENGINYS ŽINO,
KĄ MATOTE

Žmogaus mintis galima sužinoti net ir per atstumą matuojant jo smegenų aktyvumą, teigia mokslininkai. Šiuo metodu netgi įmanoma iš tų asmenų išgauti tokios informacijos, apie kurios buvimą jie patys nieko nežino. Kol kas metodas išbandytas tik siekiant nustatyti, ką žmogus mato ar koki objektą atkreipė dėmesį. Tačiau manoma, kad šiuo metodu galima nustatyti žmogaus supratingumą, dėmesio sukaupimą, atmintį ir numatomus judesius. Gydytojai šiuo metodu galėtų nustatinėti, ar jų pacientas yra komoje, ar sąmoningas.

Mokslininkai jau anksčiau išmokė beždžionės mintimis judinti roboto ranką arba iš kokių neuronų tiesiogiai išrašyti jų matomą vaizdą. Tačiau tam būtina implantuoti elektrodus į tiriamųjų smegenis ir prijungti juos prie kompiuterio.

Dabar ATR skaičiavimo sistemos neurologijos laboratorijos (Japonija) mokslininkas Yukiyasu Kamitani su kolega Frank Tongu iš Princeton universiteto panašius rezultatus pasiekė „mintis skaitydami“ per atstumą, naudojant funkcinio magnetinio rezonanso metodą. Mokslininkai keturiems savanoriams rodė aštuonis skirtingų kryptių lygiagrečių linijų rinkinius ir magnetinio rezonansu

tirdami smegenų sritis, svarbias vaizdo suvokimui, sugebėjo atskirti, kokios krypties linijas žmogus tuo metu atkreipė dėmesį.

Kiekviena linijų kryptis atitiko skirtingą smegenų aktyvumo pobūdį, kuris visiems tiriamiesiems asmenims buvo nevienodas. Be to, kai vienas linijų rinkinys buvo užklotas ant kito, o mokslininkai paprasčiau kreipti dėmesį tik į vieną iš jų, jiems pagal aparatūros užfiksuočius duomenis pavyko nustatyti, kurį rinkinį žmogus pasirinko.

Kito tyrimo metu mokslininkai John-Dylan Haynes ir Geraint Rees iš Londono universiteto kolegijos (D. Britanija) šešiams savanoriams paeiliui rodė du vaizdus, iš kurių pirmasis buvo matomas tik 15 milisekundžių — per tiek laiko žmogus sąmoningai vaizdo pastebėti negali. Ištyrę smegenų fMRI tyrimo rezultatus mokslininkai galėjo pasakyti, kuris vaizdas tik trumpam blyksnį prieš tiriamąjį akis. Taigi smegenys informaciją priėmė, nors patys tiriamieji sąmoningai jos nesuvokė. Šio tyrimo metu buvo stebima regos centro zievinė dalis, kuri aptinka dirgiklį, bet jo nesuvokia. „Šioje srityje koduojama tai, ko mes nematome“, — sakė J. Haynes. Jis mano, kad tolesniuose regos

kelio tarpsniuose smegenų sritys sąmoningai pažymi, kad dirgiklis buvo, tačiau jei vaizdas nepastebimas, tai sąmonėje savęs pėsakos jis nepalieka.

Išaiškinus, koks yra suvokimo kelias bei nustatius kurioje vietoje tiksliai „įsijungia“ sąmoningo suvokimo dalis, medikai galėtų nustatyti, ar pacientas yra sąmoningas. Tada, pasak J. Haynes, būtų galima sukurti aparatą, kurį būtų galima vadinti sąmonės matuokliu. Juo būtų galima nustatyti ar pacientas sąmoningai suvokia supančią aplinką. Kalifornijos universiteto neurobiologė Yang Dan sutinka, kad tai įmanoma. Tačiau ji įspėja, kad dar nėra griežtai sutarta, koks yra sąmonės apibrėžimas.

Subtiliosnės minčių skaitymo formos — pavyzdžiui, įsitikinimų ar ketinimų tyrimas — yra tik hipotetinės, sakė mokslininkė. Pasak jos, net jei šia informaciją tiriant smegenų veiklą ir įmanoma būtų išgauti, kiekvienam asmeniui ji būtų koduota individualiai.

Tikimybė, kad šis metodas kada nors pakeis melo detektorius, taip pat labai abejotina. Pasak mokslininkės, „ryšys tarp smegenų veiklos ir melo gali būti labai silpnas“.

(Delfi)

Gimdymas — „egzistencinis menas“?

Vokietijos visuomenė ir žiniasklaida aptarinėja viešą gimdymą Berlyno meno galerijoje. Paaishėjo, kad dukterį Audrą, stebima rinktinės publikos meno galerijoje, pagimdė 27 metų lietuvi muzikė Ramunė, pasirinkusi Gėlės slapyvardį, rašo dienraštis „Lietuvos rytas“.

Tokią šokiruojančią akciją sugalvojo lietuviškas draugas ir kudičio tėvas 29 metų muzikantas Winfried Witt. Gimdymą stebėjo apie trisdešimt žmonių, kurie įžengė į patalpą tuo metu, kai R. Gėlė prasidėjo sąrėmiai.

Moters vyras W. Witt, prieš gimdymą sakęs, kad „tai yra dovana žmonijai, vieną kartą

gyvenime nutinkantis dalykas“, kudičio atėjimą į pasaulį pavadino „egzistenciniu menu“. Galerijos direktorius Johann Novak teigė, kad pora, nusprendusi gimdyti prieš žiurkūnus, norėjo mesti iššūkį nusistovėjusioms normoms. „Tai šioje tokios testas, norint išsiaiškinti, ar visuomenė gali su tuo susidoroti“, — pažymėjo jis. Tačiau „gyvo meno akto“ susilaukė griežtos medikų ir dvasininkų kritikos. „Gimdymas yra privatus dalykas ir toks turi likti“, — sakė Bažnyčios Berlyne atstovas spaudai, 40 metų Stefan Foerner.

Pasak dienraščio „Lietuvos rytas“, fortepijono specialybė

(Delfi)

GENŲ MUTACIJA SUMAŽINA MIEGO POREIKĮ

Kai kurios musės su mutavusiu genetiniu kodu gali miegoti apie tris kartus trumpiau nei jų giminaitės. Kad miego poreikis sutrumpėtų, pakanka tik vieno geno mutacijos. Šis atradimas yra svarbus, nes jis leidžia manyti, jog organizmo reikalaujamo miego kiekis iš esmės kontroliuoja vienas genas, o tai gali būti naudinga, tiriant ir žmogaus miego poreikį, sakė Wisconsin universiteto mokslininkė Chiara Cirelli. „Tai ne šiaip kažkokios muselės genas. Tai genas, turintis homologų žinduoliuose ir žmonėse“. Stebėta, kad paprasčiausių vaisinių muselių — Drosophila melanogaster — miego savybės labai panašios į žinduolių miegą. Joms taip pat pasireiškia

veiklos sutrikimai esant miego trūkumui. C. Cirelli vadovaujama mokslininkų grupė labai ilgai aiškinosi, kaip kiekvieno iš 14,000 vaisinių muselių genų mutacijos gali paveikti jų miegą.

Išaiškinta, kad „minimiegalemis“ pavadintų muselių organizme buvo tam tikras vieno geno variantas. Šioms muselėms per dieną reikėjo tik 3-4 valandų miego, lyginant su 10-12 valandų, kurių reikia jų giminėms Chiara Cirelli. „Tai ne šiaip kažkokios muselės genas. Tai genas, turintis homologų žinduoliuose ir žmonėse“. Stebėta, kad paprasčiausių vaisinių muselių — Drosophila melanogaster — miego savybės labai panašios į žinduolių miegą. Joms taip pat pasireiškia

paprastos neišsimegusios musės ir bandymą jas pagauti reaguoti kur kas lėčiau.

Mutavęs „minimiegalių“ genas vadinamas „Shaker“. Jis koduoja baltymą, suformuojantį dalį nervinių ląstelių joninio kanalo. Tas pats baltymas yra ir žinduoliuose, o taip pat netrukus informacijos apie žmones, kurie, atrodo, vos po kelių valandų miego jaučiasi taip, kaip kiti miegoje visą naktį. Išaiškinus, kokių būdu veikia šis baltymas, mokslininkai galės ieškoti būdų padėti žmonėms, negalintiems ilgai miegoti, išlaikyti budrumą. Tiesa, buvimas „minimiegalemis“ musėms teikė ne tik privatumą. Jos gyveno apie 30 proc. trumpiau nei kitos musės.

(Delfi)

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$120.00. Foreign countries \$135. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$120.00	\$65.00	\$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$135.00	\$70.00	\$60.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$70.00	\$35.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$80.00	\$40.00	\$40.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$600.00	\$300.00	
Reguliariu paštu	\$120.00	\$66.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$190.00	\$100.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$68.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius — Vytas Paškus

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, nurodant skelbimo.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-pastas: rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

Tikintieji, gausiai pripildę Šv. Vardo katedrą Čikagoje, ekumeninėse pamaldose, gegužės 8 d., sekmadienį, skirtose Lietuvos laisvės aukų atminimui ir pagerimui.

BALTIJOS VALSTYBĖS IR RUSIJOS SIEKIMAI

„Draugas“ 1945 m. gegužės 2 d., trečiadienis: vedamasis

Molotovas „žuvauja“

Pirmame puslapyje perskaitėte tą žinią, gautą iš San Francisco, kuri yra nepaprastai didelės reikšmės. Ten pranešama, kad Sovietų Rusijos delegacija jau pradeda „žuvauti“, kad ir trims Baltijos valstybėms gauti balsus San Francisco konferencijoj ir tuo pačiu pasaulio saugumo organizacijoj.

Visi gerai nusimanome, ką tai reiškia.

Nelaimėjęs Liublino komunistų komitetui vietos pasaulio tautų konferencijoj, Stalinas per savo delegaciją siekia gauti tris Baltijos valstybių balsus. Tuos balsus jis nori gauti tokiu būdu, kaip gavo Ukrainos ir Baltgudijos „respublikų“ balsus.

Kiek Ukraina, tiek Baltgudija prie bolševikų valdžios neturi ne tik nepriklausomybės, bet ir autonomijos. Todėl ir tu „respublikų“ atstovų dalyvavimas konferencijoje nėra teisėtas, nes juos skiria ne Ukrainos ir ne Baltgudijos žmonės, bet pati Maskva.

Balsų reikalavimo tikslas

Lietuva, Latvija ir Estija, taip kaip Ukraina ir Baltgudija, šiandien neturi nei laisvės, nei nepriklausomybės. Jos yra

gausingos Rusijos armijos okupuotos ir Maskvos komisarių valdomos. Todėl Stalino užsimojimas tokiais sąlygomis „iškovoti“ joms balsus konferencijoje, nėra teisėtas. Tokie Baltijos valstybių „atstovai“ kalbėtų ne savo tautų, bet Maskvos vardu, jie ne savo tautų, bet Stalino diktatūros interesus atstovautų.

Prieš tokį Stalino–Molotovo smurtišką užsimojimą griežčiausiu būdu reikia užprotestuoti.

Mūsų atstovų veiklos svarba

Ir labai gerai, kad Amerikos Lietuvių Taryba pasiuntė į San Francisco stiprią delegaciją, kuri įteikė atitinkamiems žmonėms, įvairioms delegacijoms gerai paruoštą memorandumą, kuriame labai aiškiai ir tiksliai yra nurodoma Lietuvos teisės ne i kokia fiktyve autonomija, bet į pilniausią laisvę ir nepriklausomybę. Toms teisėms ginti mūsų delegacija (V. Kvetkas, V. Laukaitis, pulk. K. Grinius ir M. Kizyte) turi ne tik pakankamai energijos, bet labai svarbių dokumentų, literatūros, bet (svarbiausia!) Lietuvos žmonių griežta, neatmainoma nusistatymą ir gliausia troškimą kuo greičiausiai nusikratyti okupantų ir būti laisvais ir nepriklausomais.

Teisėta Lietuvos atstovybė

Lietuva, Latvija ir Estija, kurios tiek daug nukentėjo nuo nacių okupacijos ir kurių žmonės kovojo prieš ją, turi teisę dalyvauti San Francisco konferencijoj ir dėl tos jų teisės reikia kovoti. Bet, pabrėžiame, jų vardu turi kalbėti jų pačių teisėti atstovai, bet tik jau ne jų pavergėjai Maskvos bolševikai. Tokį teisėtą atstovą Lietuvai turi čia pat Amerikoj. Juo yra ministras Povilas Žadeikis. Panašius teisėtus atstovus, Jungtinių Valstybių ir Didžiosios Britanijos pripažintus, turi Latvija ir Estija. Taigi, ne Molotovas, bet jie turi kalbėti Baltijos valstybių vardu.

Mes nujauciame, kad ir šis Molotovo „triksas“, kaip ir Liublino Komiteto atstovų siūlymas, nepašalins Molotovo tai žino. Bet jis yra nusistatęs viską daryti, kad tik trukdyti pasaulio tautų konferencijos darbui.

Molotovo veikla ir propaganda

Reikia pripažinti, kad Sovietų Rusijos delegacija San Francisco smarkiai dirba. Ji dirba ne pasaulio teisingai ir pastoviai taikai atsteigti, bet išimtinai savo naudai ir rusiškojo komunizmo ekspansijai.

Jos delegacija yra gausi, bet „ekspertų“ ir „patarėjų“ turi dar daugiau. Jų propagandos mašinerija yra taip sutvarkyta, kad kiekvieną momentą pajėgia panaudoti. Šioj srity, žinoma, nemažai padeda specialiai iš Rusijos atvežtas koviaras ir vodka.

Bet, ačiū Dievui, kad mes čia, Amerikoje, turime spaudos ir žodžio laisvę (ko Rusijos žmonės neturi). Visi „gudrieji“ bolševikų „triksai“ greit susekami ir išskeliami.

Pačioj konferencijoj Molotovas sako propagandines kalbas. Jis mano, kad jos yra „gudrios“. Tačiau juo daugiau jis kalba, juo labiau Amerikos visuomenė supranta, kad rusų delegacija į San Francisco atvyko ne taikos darbą dirbti, bet rusiškąjo imperializmo siekimus teisinti.

Konferencijoj jau kelis kartus Molotovas buvo „pasodintas“. Jis prakišo Lenkijos klausimą svarstant. Prakišo taip pat ir Argentinos kvietimo į konferenciją reikalą. Jis visu griežtumu priešinosi Argentinos atstovybei, bet savo pusę palenkė tik keturis balsus. Ir tik tuos balsus, kurie be Molotovo žinios ir išsižioti negali.

Atrodo, kad nuolaidų Rusijai laikai baigiasi. Ir taip jau perdaug, žymiai perdaug jų buvo padaryta.

ligonio pasirinkimą ir gydytojo pasirinkimą. Aš, kaip krikščionis katalikas, visada prisimenu motiną Teresę, kuri, būdama Indijoje, visada sugebėdavo būti prie tų, kurie miršta. Su ja teise žudytis arba teisė būti nužudomam yra žmogaus teisių dalis. Jokiu būdu ne.

Kalbant apie pačią eutanaziją, reikia pasakyti, kad yra skiriama pasyvi eutanazija, kai žmogus nužudomas, o numarinamas nuo kitos ligos. Ne taip seniai JAV buvo nužudyta moteris, buvusi komos būsenoje nuo infarkto. O iš gyvenimo ji pasitraukė, numarinama badu. Aiškinimas, kad ji numirė oriai, yra nesuprantamas. Ar galima sakyti, kad žmogus, mirštantis badu, miršta oriai?

Yra skiriama aktyvi eutanazija, kai žmogus nužudomas tiesiogiai, suleidžiant jam nuodų arba kitaip aktyviai nu-traukiant jį gyvybę. Teisė į mirtį, kaip žmogaus teisė, negyztuoja. Kaip paaiškėjo praėjusią savaitę Europos Taryboje, svarstant rezoliuciją, eutanazijos šalininkų padaugejo, bet jų tokie žmonės išmirdavo, lyg ir nebuvo problemos. Jeigu žmogus jaučia skausmą, jaučia nepatogumą dėl savo amžiaus, dėl ligos, mūsų žmogiškoji prigimtis diktuoja, kad tokiame žmogui reikia gyvenimą paleng-

vinti, bet ne jį užbaigti. Ar žmogus turi teisę pasirinkti — ar jis gali būti nužudytas, numarintas? Nereikėtų painioti to su žmogaus teisėmis. Liberalai, sakysim, sako, kad teisė žudytis arba teisė būti nužudomam yra žmogaus teisių dalis. Jokiu būdu ne.

Kalbant apie pačią eutanaziją, reikia pasakyti, kad yra skiriama pasyvi eutanazija, kai žmogus nužudomas, o numarinamas nuo kitos ligos. Ne taip seniai JAV buvo nužudyta moteris, buvusi komos būsenoje nuo infarkto. O iš gyvenimo ji pasitraukė, numarinama badu. Aiškinimas, kad ji numirė oriai, yra nesuprantamas. Ar galima sakyti, kad žmogus, mirštantis badu, miršta oriai?

Yra skiriama aktyvi eutanazija, kai žmogus nužudomas tiesiogiai, suleidžiant jam nuodų arba kitaip aktyviai nu-traukiant jį gyvybę. Teisė į mirtį, kaip žmogaus teisė, negyztuoja. Kaip paaiškėjo praėjusią savaitę Europos Taryboje, svarstant rezoliuciją, eutanazijos šalininkų padaugejo, bet jų tokie žmonės išmirdavo, lyg ir nebuvo problemos. Jeigu žmogus jaučia skausmą, jaučia nepatogumą dėl savo amžiaus, dėl ligos, mūsų žmogiškoji prigimtis diktuoja, kad tokiame žmogui reikia gyvenimą paleng-

vinti, bet ne jį užbaigti. Ar žmogus turi teisę pasirinkti — ar jis gali būti nužudytas, numarintas? Nereikėtų painioti to su žmogaus teisėmis. Liberalai, sakysim, sako, kad teisė žudytis arba teisė būti nužudomam yra žmogaus teisių dalis. Jokiu būdu ne.

Kalbant apie pačią eutanaziją, reikia pasakyti, kad yra skiriama pasyvi eutanazija, kai žmogus nužudomas, o numarinamas nuo kitos ligos. Ne taip seniai JAV buvo nužudyta moteris, buvusi komos būsenoje nuo infarkto. O iš gyvenimo ji pasitraukė, numarinama badu. Aiškinimas, kad ji numirė oriai, yra nesuprantamas. Ar galima sakyti, kad žmogus, mirštantis badu, miršta oriai?

Yra skiriama aktyvi eutanazija, kai žmogus nužudomas tiesiogiai, suleidžiant jam nuodų arba kitaip aktyviai nu-traukiant jį gyvybę. Teisė į mirtį, kaip žmogaus teisė, negyztuoja. Kaip paaiškėjo praėjusią savaitę Europos Taryboje, svarstant rezoliuciją, eutanazijos šalininkų padaugejo, bet jų tokie žmonės išmirdavo, lyg ir nebuvo problemos. Jeigu žmogus jaučia skausmą, jaučia nepatogumą dėl savo amžiaus, dėl ligos, mūsų žmogiškoji prigimtis diktuoja, kad tokiame žmogui reikia gyvenimą paleng-

DANUTĖ BINDOKIENĖ

JAV prezidentas gali lankytis kur tik nori

Maskvai nepatiko, kad JAV prezidentas, vykdamas į Antrojo pasaulinio karo pabaigos iškilmes Rusijoje, visų pirma stabtelėjo Latvijoje. Tą nepasitenkinimą išreiškė ir Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej V. Lovrov laiške JAV Valstybės sekretorei Condoleezza Rice. Ji nedelsiant atsovė: „JAV prezidentas Bush gali apsilankyti, kurioje tik nori valstybėje“. Apie šį „pasikeitimą diplomatiniais laiškais“ rašo praėjusios savaitės penktadienio (geg. 5 d.) „The New York Times“.

Baltijos valstybėms ir apskritai visoms kitoms, pušimti metų buvusioms „Maskvos įtakos sferoje“ (nors ir neokupuotoms) toks „apsisąsąjimas žodžiais“ suteikia nemažai pasitenkinimo, tačiau mums visgi „pabrūkia prieš plaukus“, kai Baltijos valstybės ir kitos Rytų bei Vidurio Europos šalys nuolat vadinamos „buvusiomis sovietų respublikomis“. Bent jau Baltijos valstybės niekuomet „sovietų respublikomis“ nebuvo. Jos buvo jėga okupuotos ir prieš savo valią įjungtos į sovietų imperiją, valdoma iš Maskvos. Tad vadinti Baltijos tautas „satelitinėmis sovietų valstybėmis“ arba „sovietų respublikomis“ yra okupacijos dešimtmečiais jų patirtų žaizdų barstymas druska. Būtų gerai, kad mūsų tautiečiai rašytų didiesiems Amerikos laikraščiams laiškus ir šį faktą pabrėžtų. Galbūt ilgai laukiamas po protesto lašo, nutašys tą nemaloniam amerikietiškos žiniasklaidos klaidą.

Prez. George W. Bush šios kelionės metu tvirtai laikosi savo pažadų priminti Maskvai, kad Lietuva, Latvija ir Estija turi teisę nesidžiaugti Antrojo pasaulinio karo pabaiga, nes joms tai reiškė dar pusšimčio metų sovietinę okupaciją, kurios Maskva nenori pripažinti. Jau iš anksto Vašingtone buvo diskutuoti prezidento Bush apsilankymo Latvijoje pasekmės — jog tai gali nepatikti Rusijos prezidentui, juo labiau, kad dviejų Baltijos šalių vadovai — Lietuvos ir Estijos prezidentai — atsisakė iškilmėse Maskvoje

dalyvauti kaip tik dėl aukščiau minėtos priežasties. Tačiau prez. Bush gal kiek navičiai tikejo, kad šį opų klausimą galbūt galima spręsti diplomatiškai.

Vašingtono šaltiniai taip pat pripažįsta, kad nuoširdumas ir draugiškumas, pradžioje stipriai spindėjęs tarp JAV ir Rusijos prezidentų, jau senokai išblėso. Prez. Bush atveda vis daugiau progų Rusijos prezidentui pasakyti ir griežtesnių žodžių. Tai buvo ypač akivaizdu, kai Rusija pradžioje Iranui parduoti branduolinių medžiagų, kurios galėtų būti panaudotos ne tik elektros jėgainėms, bet ir ginklų gamybai. Baltieji rūmai šiuo metu yra įsitikinę, kad demokratija Rusijoje žengia vieną žingsnį į priekį, o du — atgal.

JAV prezidento viešnagė Latvijos sostinėje šį kartą rado nemažai atgarsio amerikiečių spaudoje. „Chicago Tribune“ sekmadienio ir pirmadienio (gegužės 8, 9 d.) laidoje taip pat komentuoja tą apsilankymą ir pakartoja prez. Bush nuomonę, kad Baltijos valstybėms džiaugtis Antrojo pasaulinio karo pabaiga tikrai nederejo. Viena sovietų okupacijos pasekmių Latvijoje — didelis skaičius rusakalbių kolonistų. JAV prezidentas, žinodamas problemas, su kuriomis susiduriama ir dėl Latvijos teritorijoje gyvenančių rusakalbių, ir dėl nuolatinių Maskvos priekaištų, kad jie „skriaudžiami“, savo kalboje Rygoje ragino stengtis sugyventi su visais ir visus toleruoti. „Šis istorijos laikotarpis duoda progą visiems pripažinti, kas atsitiko praityje ir eiti pirmyn“, sakė jis. Tai spaudos konferencijoje paantrino ir Estijos prez. Arnold Ruutel, pridurdamas: „Praeitieji įvykiai svarstymas yra būtinas ateities santykiams tarp valstybių. Nors minime 60 m. nuo karo pabaigos, bet ši pergalė neatnešė laisvės ir demokratijos daugeliui šalių“.

Viena galime teigti: prez. Putin sumanytas ruošti iškilmes Maskvoje šį kartą nepavyko taip sklandžiai, kaip jis tikėjosi. Ant kelio į visišką „pergalės šventę“ vėl pasipainiojo trys kupsteliai: Lietuva, Latvija ir Estija...

LIKIMO IŠDAIGOS

VIKTORIJA ZAKARIENĖ

Nr. 3

Tiesiog per prastą jo gyvenimo stilių. Faustui išvykus, tą patį vakarą mane ap-lankė Vytautas, tik ką grįžęs iš kelionės. Jam, žinoma, nepaminėjau apie savo sveiką.

Laikas bėgo. Vytautas gavo gerą tarnybą Kaune ir norėjo kuo greičiau susituokti. Pas-kyrėm tą dieną už trijų mėnesių, man užbaigus savo studijas.

— O kaip su Faustą? Ar dar susitikote? — paklausiau Anastazijos.

— Ne. Jis buvo labai užimtas, nors retkarčiais pasikeisdavome laiškais. Paskui kažkodėl kelis mėnesius iš jo nieko negirdėjau. O kai parašė, laiške buvo įdėtas gražiai sudžiuvintas edelveisas ir žodžiai: „Lauk mane, greit sugrįšiu“. Kaip galėjau laukti, jei mano vestuvės už kelių dienų! Nežinojau, ką daryti. Mėginti atidėti vestuves? Vytautas su tuo niekada nesutiktu. Kokią priežastį jam pasakytiau? Visą nutraukti ir laukti Faustą? Baisu net pagalvoti, ką Vytautas, būdamas toks staigus, šitokiu atveju padarytų. Su juo draugavome daugiau kaip dvejuis metais, pasizadėjome vienas kitam ir reikėtų to laikytis.

Su Faustą praleidom dvi nuostabias dienas, bet kiek supratimo, grožio ir švelnumo patyriau jo draugystėje! Mano širdyje jis paliko neišdildomą įrašą. Ar tai buvo meilė? Tikriausiai taip. Bet aš bijojau tą jausmą analizuoti, nes buvau įsitikinusi, kad myliu Vytautą ir su juo ruošiuos praleisti savo gyvenimą. Tiesa, Faustas atsiuntė tą reikšmingą gėlėlę ir prašė jo laukti...Bet aš nežinojau jo tikrų sumanymų bei planų. Gal tai jis padarė tik iš paprasto draugiškumo? Tos ir panašios mintys mane kankino, nors širdis sakė ką kitą...

Galvojau, blaškiausi, o tos kelios dienos ėjo prie galo. Faustas buvo toli, o Vytautą mačiau kas dieną. Tai turbūt ir nulėmė mano galutinį sprendimą.

Vytauto ir mano vestuvės įvyko Kaune, dalyvaujant tik mano ir jo šeimoms. Po trumpų vaišių mes skubėjome į traukinį vykti į povestuvinę kelionę. Buvom pasirinkę ežeringus Zarasus.

Einant Kauno geležinkelio tuneliu, staiga pamaciau priešais ateinantį Faustą. Matyt, tik ką grįžo iš Šveicarijos. Mūsų akys susitiko. Jis stabtelėjo, bet, pamatęs Vytautą, kuris buvo mane apkabinęs, lėtai praėjo pro šalį. Aš buvau

lyg žaibo trenktas. Staiga pajutau visą savo tragediją. Išsilaisvinusi iš Vytauto glėbio, užsienėjau rankomis veidą ir sustojau lyg suakmenėjusi. „Dieve, ką aš padariau, ką aš padariau“, — šnabzdėjau pusiau nebyliomis lūpomis. Mano nustebeusiam vyrui sakiau, kad man staiga pasidarė labai silpnas.

Povestuvinė kelionė buvo labai liūdna. Traukinyje beveik visą laiką pusiau slapčiomis verkiau, kankindama save mintimis, kodėl, sutikusi Faustą, neatidaviau Vytautui jungtinių žiedo ir nebėgau paskui žmogų, kurį tikrai mylėjau, kuriuo didžiavausi, kuris mano sielai suteikė neišdildomo grožio? Kodėl visą laiką save žeminu, galvodama, kad jam esu per prasta? Kodėl stigo man drąsos kovoti už savo laimę? Taip galvojau ne tik tą dieną, bet ir per daugelį metų vėliau ir net iki šios dienos.

Mano vedybinis gyvenimas nebuvo tikrai laimingas. Mums truko dvasinio ryšio. Vytautas buvo savyje užsidaręs, o aš mintyse dažnai lyginau jį su Faustą...

Karo metu pasitraukus į Vokietiją, Vytautas žuvo per miesto bombardavimą. Aš tuo metu buvau bažnyčioje ir tokiu būdu likau gyva. Labai jo gailėjau, ypač kad paskutiniu metu mūsų ryšiai darėsi vis šiltesni.

Vaikų neturėjome, tad likau viena. Žinojau, kad Faustas buvo vedęs ir jo daugiau nemačiau. Buvau dar jauna ir teko draugauti su keliais vyrais, bet nieko rimtesnio iš to neišdavo, nes kiekviename jų ieškojau nors dalies Faustą. Žinoma, neradau. Rašytoja Nelė Mazalaitė vienoj savo apysakų yra išsireiškusi: „Mylejus karalių, piemens nepamili“...

Pažvelgus atgal į visus tuos įvykius, esu tikra, kad didele dalimi kalta buvau aš. Savimi nepasitikėdama ir neturėdama aiškios ateities linijos, atsidūrusi keblioj padėty, likau bejėgė.

Vis dėlto mane nuolat stebina tie keisti sutapimai. Pavyzdžiui, kokių būdu Faustas pasitaikė atvykti į mano tėviškę kaip tik tomis keliomis dienomis, kada Vytautas buvo išvykęs į konferenciją? Dar idomiau: kas pastūmė mane ir Faustą tą pačią minutę atsirasti ant to „Laimės tako“, lyg butume iš anksto susitarę? Arba: kodėl jį pamaciau savo vedybų dieną? Kas visa tai reizavo?

Nukelta į 5 psl.

HUMANISTINIS ATEIZMAS — ŽMOGAUS PAŽEMINIMAS

KUN. V. RIMŠELIS, M.C.

Teologija, kaip mokslas ir kritiškas dieviško žodžio pažinimas, iš kur žinoma, kad Kristus atpirkimo iš Dievo pusės žmogui yra pasiūlyta išsigelbėjimas iš nuodėmės ir amžinosios mirties, savaime pripažįsta, kad Dievas ne tik yra, bet kad Jis yra aukščiausias, nuo mūsų nepriklausoma būtis, turinti savo asmeninį gyvenimą. Dieviškojo buvimo tikrovė teologijoje yra pati pirmoji pradžia visiems Jo svarstymams. Psalmės žodžiais tariant: „Dangus pasakoja Dievo garbę, ir tvirtumą skelbia Jo rankų darbas“ (Ps. 18, 1). Atseit, visas pasaulis liudija Dievo buvimą. Bet išsikūnijęs Dievo Žodis, Kristus Dievas su savo įsteigta Bažnyčia teologijai yra pažinimo pagrindas, atėjęs iš tikėjimo, kilęs iš išganymo dovanos, kurią Dievas davė žmogui per Kristų. Skaitant Evangelijas, niekur nerandame, kad Kristus kur nors ir kada nors būtų bandęs įrodinėti Dievo buvimą. Tada žydų tautai, kuri buvo Dievo išrinktoji tauta, savaime buvo aišku, kad Dievas yra ir kad Jis yra Abraomo ir Izaoko Dievas. Svarbu tik buvo, kad išrinktoji tauta neįkristų į stabmeldybę. Todėl per Mozę buvo duotas pirmasis Dekologo įsakymas negarbinti svetimų dievų kaip tik tą vieną, su kuriuo buvo sudaryta sandora. O

Kristaus atėjimo metu išrinktoji tauta turėjo apsispręsti ir atsakyti į klausimą, kas Jis yra.

Jo darbai ir iki šiol negirdėtas mokslas net ir dideliame skeptikui kėlė neramų klausimą: ar tik šis žmogus nebus tas žadėtasis Mesijas? O pats Kristus iš visų reikalavo tikėjimo. Už mažą tikėjimą daugelį kartų barė savo apaštalus ir mokinius. Su rašto žinovais ir fariziejais už tai visiškai susipyko, kad save Dievu laikė, buvo Jis išduotas ir pagaliau nužudytas. Senovėje, šalia raiščiųjų bedievių, buvo laikomi bedieviai ir tie, kurie skelbė naują, valstybės religijai priešingą, mokslą. Dėl tokio religinio mokslo Sokratas, graikų filosofas, buvo nužudytas mirčiai. O ir pirmųjų amžių krikščionys pagonių buvo vadinami bedieviais, nes jie skelbė prikritę Kristų, prisikėlusį iš numirusiųjų, kurį garbino kaip Dievo Sūnų.

Visai kitas yra mūsų laikų ateizmas. Jis save nori sutapatinti su vadinamuoju humanizmu. Bedievis yra tas, kuris neigia Dievo buvimą. Jis tai neigia vadinamą žmogaus išaukštinimu. Rusų rašytojas Dostojeviskis savo veikale, pavadintame „Demonai“, inžinieriaus Kirilovo lūpomis sako: „Jei Dievo nėra, tai aš esu dievas“. Dievo nesant, žmogus virsta aukščiausia būtybe ir vieninteliu visatos šeimininku. Tada jis pasijunta

pasaulyje tarsi savuose namuose. Tai visai kitas savęs ir pasaulio pergyvenimas, negu tada, kai žmogus žvelgia į Dievą, kaip į savo Kūrėją, į save, kaip į Jo kūrinį, ir į pasaulį, kaip į Viešpaties veiklą. Aplink šią naują žmogaus saviemonę ir saviąją telkiasi komunistinis ateizmas. Sovietiniai ateizmo tyrinėtojai ir aiškintojai pabrėžia tiek komunistinio ateizmo ryšį su praeities ateizmu, tiek kartu ir jo skirtingumą, glūdinį ateistinės istorijos atgaime.

Antrasis Vatikano susirinkimas konstitucijoje apie Bažnyčią šiuolaikiniame pasaulyje pripažįsta, kad ateizmas yra viena svarbiausių mūsų laikų problemų, ir sako, kad „kai kurie taip išaukština žmogų, jog tikėjimas Dievu tampa tuščias, ir taip daroma, matyt, ne tiek dėl noro neigti Dievą, kiek dėl žmogaus aukštinimo“ (nr. 19). Žinoma, žmogiškosios dvasios judėjimas prasiskverbė už laiko ir erdves ribų, ieškodamas amžinojo turinio. Šitame judėjime krikščionybė nurodo žmogui antgamtinę paskirtį, kuri yra regėti Dievą, kaip Jis pats save regi, ir mylėti Jį, kaip Jis pats save myli. Bet materialisto Feuerbacho pavyzdžiu Marksas atmeta Dievo buvimą ir žmogiškosios dvasios judėjimą nukreipia į patį žmogų kaip galutinį tikslą. Tada tik žmogus tobulina medžiaginį pasaulį, duodamas jam savo mintį ir savo jėgą. Taip žmogus padaro visagalinį kūrėją. Taip Marksas žmogų pastato Dievo vietoje. O visa pasaulio istorija yra jam tik žmogaus darbo produkcija, nereikalaujanti jokio kito kūrėjo, kaip tik savęs paties.

Nietzsche savo knygoje „Also Sprach Zarathustra“ (Taip

kalbėjo Zarathustra) pamišėlio balsu šaukė, kad Dievas yra miręs. Ir jis tai šaukė vadinamą humanizmo, siekiantio vietoje Dievo išaukšinti atžmogį. Tai bandymas visame gyvenime apseiti be Dievo, bandymas gyventi tarsi Dievas būtų miręs žmoguje. Žinoma, Dievas bus miręs, kai šis dievybei nebeteks reakcijos. Ir saulės šviesa parodo savo buvimą tik sveikai akiai, kuri reaguoja į šviesą. O sugedusi akis saulės šviesos nemato. Jai saulės jau nebėra. Panašiai ir bedieviui Dievo nėra, nes jis į Dievo buvimą ir Jo veikimą nereaguoja. Bedieviški tvirtinimai, kad Dievas miręs ar kad Jo nėra, anaipol nesako, kad Dievas nėra aukščiausioji tikrovė. Tokie ateistų tvirtinimai yra tik jų nuotaikos ir jų noro išreikšimas, kad Dievo nereikia žmogaus gyvenime ir geriau, kad Jo visai nebūtų. Taigi pagal juos geriau į Dievą visai nereaguoti. Jų supratimu religija yra kenksminga žmogui ir visai jo pažangai. Todėl kovingasis ateizmas, gavęs politinę jėgą, visu valstybiniu aparatu kovoja prieš religiją ir siekia visais būdais iš žmogaus sielos išrauti Dievybei reakciją. Ateizmui visai nesvarbu, ar Dievas yra ar Jo nėra, bet labai svarbu, kad žmogus į Dievą ir jį veikimą nereaguotų.

Atmetus Dievą, nors ir vadinamą humanizmu, žmogus visai praranda gyvenimo prasmę. Mūsų asmeninė patirtis ir visų tautų istorija žino apie tam tikrą moralinę nuotaiką, kur kai kurie veiksmų laikomai gerai, kiti blogai. Blogi ir gero pažinimas ateina iš pačių žmogiškosios sąžinės gelmių. Sąžinės psichologinis tyrinėjimas veda prie išvados, kad mes gyvename su moraliniu

Š.m. gegužės 1 d. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje Detroito vyko Pirmoji komunija. Jono Urbano nuotraukoje: Pirmąją komuniją priėmusios penkios mergaitės: Gabrielė Sarkaitė, Rūtelė Ulčnaitė, Katarina Barauskaitė, Liepa Mačekaitė ir Karolina Balčiūnaitė. Pirmąją komuniją kartu priėmė ir Jūratė Žindulienė (pirmoji iš kairės su maža dukryte). Stovi — Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. Ričardas Rėpšys.

ipareigojimu daryti gera ir vengti blogo. Sąžinės balsas tvarko mūsų žingsnius ir nurodo, ką mes turime daryti, kad mūsų gyvenimas būtų vertas žmogiško asmens kilnumo.

Dabar galime klausyti, iš kur ateina moralinės vertybės, jų nelygstamas, atseit, absoliutus autoritetas. Jaustis ipareigotam — vadinasi, turėti sąmonę, kad kas ipareigojo. Tai yra pajutimas teisės, kuria kas nors turi mane vesti ir diriguoti. Sąžinės balsas arba įsakymas vienaip ar kitaip veikia tik aidas, bet ne pati galutinė priežastis nusakyti, kas yra gera ir kas bloga. Jeigu žmogaus valia būtų tokia galutinė

sąžinės ipareigojimo, tai ji galėtų tapti pareiga ir atsakumi. Betgi žmogus nesijaučia turintis teisę savavališkai visas gyvenimo pareigas atmeti ar prisiminti. Taigi žmogaus moralinis gyvenimas su savo teisėmis ir pareigomis liudija apie tos moralės dievišką kilmę. Jei išjungsime Dievą ir Jį paneigsime, tai paneigsime tada ir moralės pradžią, paneigsime aukščiausius ir galutinius moralinių vertybių ir pareigų pagrindus. „Jei Dievo nėra, — kaip Dostojeviskis rašė, — tai viskas yra leista“. Šv. Tomas Akvinietais yra mokęs, kad mūsų proto šviesa, nurodanti, kas yra gera ir kas bloga, yra dieviško-

sios šviesos atskleidimas, o pareigos pajutimas daryti gera yra Dievo valios atgarsis. Mūsų laikų ateizmas, vadinam humanizmo neigdamas Dievą ir kovodamas prieš religiją, kaip tik žmogų nepaprastai nužemina ir nuvertina, nes nieko vertingesnio kaip pats žmogus nei šiame pasaulyje, nei pomirtiniame neatranda. Žmogų palieka sau pačiam. Komunistas aiškiai skelbia, kad ateistams po mirties nėra nieko pažadėti ir niekas jų nelaukia. O tikinčiųjų laukia Dievas. Jis laukia jų, žygiuojančių istorijos keliu, ir juos pasitiks, kaip pasitinka tėvas savo vaikus.

Mūsų daržai ir darželiai

Paruošė Zaliąnykšis

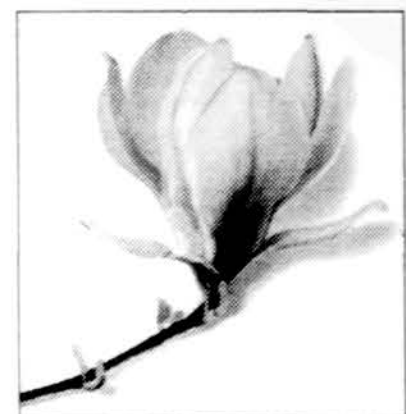
PAVASARĮ ŽYDINTYS MEDŽIAI

Klausimas. Amerikos Vidurio vakarų rajone, kur teko nelabai seniai apsigyventi, pasižymi pavasari žydinčių medžių įvairumu ir gražumu. Labai norėčiau daugiau apie įvairius jų rūšis sužinoti ir galbūt vieną kitą pasisodinti savo nedideliame kiemelyje.

Atsakymas. Jūsų tiesa, pavasaris Amerikos vidurio valstijose tikrai pasiūlo gražiai žydinčius medžius ir krūmus. Jūsų klausimas yra paprastas, ir painus — net nežinau nuo ko pradėti, nes tų žydinčių medžių čia tikrai daug. O tokiu atveju — visada geriausia nuo pradžios.

Magnolijos

Tai, be abejonės, pirmieji žiedai, ir ne bet kokio, o stambūs, panašūs į lelijos žiedą, balsvai rausvi, su violetiniu atspalviu. Kvepiantys. Medis vidutinio dydžio — išauga iki 6–7 metrų (20–23 pėdų) aukščio, šviesia, lygia žieve, plačiai

Magnolija

išsišakojęs. Žydi be lapų, todėl atrodo labai puošniai. Miestuose prie namų, parkuose ir pan. dažniausiai matome angl. vadinamą „Saucer Magnolias“, lot. *Magnolia x Soulangiana*. Tai hibridas, išaugintas specialiai kaip dekoratyvinis medis (magnolijų yra įvairių rūšių, kai kurios savaime auga pietinėse valstijose, žydi baltai visą vasarą). Auga palyginti greitai, anksti žydi, bet magnolijoms reikia saulės, vidutinio derlingumo dirvožemio.

Pagrindinė problema yra būtent ankstyvas magnolijų žydėjimas — kovo pabaigoje, balandžio pradžioje. Kadangi oras dar neatšilęs, dažnai būna šalnos, temperatūra net gerokai nukrinta, lėpūs ir puošnūs magnolijų žiedai tokiu pasikeitimu nepakencia, nuleipsta, nukrinta. Reikia laukti kito pavasario ir tikėtis geresnių orų, kol vėl pražydės. Be to, peržydėję žiedlapiai nukloja veją ir reikia juos grebtyti, šluoti. Tačiau nėra gražesnio vaizdo, kaip didelis, senas, išsišakojęs magnolijos medis, apsipliesęs kvepiančiais didžiuliais žiedais.

Apskritalapis cercis

Angliškai — „Redbud“, „Judas Tree“, lotyniškai *Cercis siliquastrum* (Cercis priklauso Leguminosae šeimai (ankštiniai). Apie pavadinimą „Judas Tree“ yra tokia legenda: išdavęs Jėzų nukryžiuoti, Judas labai sielo-

Apskritalapis cercis.

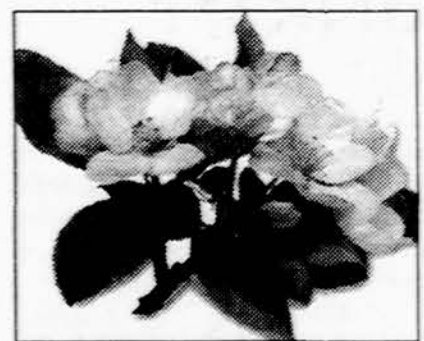
josi ir nutarė pasikarti. Pirmas pastatė medis, ant kurio jis užmetė virvę, buvo „redbud“. Tais laikais jis žydėjęs baltai, bet, kai po juo pakibo pakaruoklis, medžio žiedai pakeitė spalvą į violetinę...

Tai taip pat ankstyvo pavasario svečias, žydi dar lapams neišsprogus. Žiedai šviesiai violetiniai, primenantys žirnio ar pupelės žiedą, išauga tiesiai iš medžio šakutėlių be jokių kotelų, žiedais apipilęs net kamienas. Medis nedidelis, patrauklus (išauga iki 10–15 m; 33–50 pėdų aukščio). Žiedams nubirus (žydėjimo trukmė — apie 2 savaites), išsprogsta apvalūs, tamsiai žali lapai, labai panašūs į liepų lapus. Jeigu žydėjimo metu oras palankus, iš apvaisintų žiedų išauga pailgos, plokščios ankštys su rudomis sėkomis, kurias lesa paukščiai, eda mazi žvėreliai ir neretai „pasėja“ naujų medelių. Apskritalapiai cerčiai žydi jauni, Indiana ir Michigan valstijose, juos galima matyti ne tik prie namų ar parkuose, bet ir augančius miškuose, ypač drėgnose vietose, prie upelių.

Dekoratyvinės obelaitės

Visas šių gražių, anksti pavasari įvairiaspalvių žiedais — nuo baltų, iki rausvų ir tamsiai raudonų (burokinių) spalvų — žydinčių nedidelių obelaitių bendras pavadinimas angliškai yra „Crab apple“ arba „Crab Tree“. Visi jie priklauso *Malus* (obelis, obuolys) rūšiai, *Rosa* (šeimai. Tai specialiai

išaugintos dekoratyvinės obelaitės, nevedančios vaisių arba vedančios nedidelius — „rojaus“ obuoliukus. Žydi balandžio-gegužės mėn.; jei pavasaris ankstyvas, kartais ir kovo pabaigoje. Šie medeliai sodinami parkuose, gatvėse, prie namų — kur tik norima papuošti aplanką gražiais žiedais. Lapai ir apskritai medžio išvaizda — kaip visų obelių, todėl ir jų auginimo sąlygos yra tokios pat, kaip obelims. Pagrindiniai kenkėjai — amarai ir grybelis (fungus, black

Dekoratyvine obelaitė.

spot), kuris, ypač drėgną vasarą, sugadina lapus ir jie nukrinta dar prieš rudens. Toks lapų praradimas medžiui nelabai pakenkia — pavasarį vėl išsprogus, tačiau nukritusius lapus reikia būtinai sugrębti ir sunaikinti, nes grybelio sporos žiemoja žemėje ir kitą pavasarį vėl apkris lapus.

Ornamentinė kriaušė

Tai taip pat *Rosaceae* šeimos medis, palyginti nauja jo atmaina, angl. vadinama „Bradford Pear“ (dar kitaip vadinama *Pyrus calleryana* — „Cleveland Select“). Medis pasižymi labai gražia, siaura forma, šakos kompaktiškos, susiglaudusios, kyla į viršų kugio pavidalu, lapai tamsiai žali, rudens parausta ir ilgai nenukrinta. Žydi anksti pavasarį baltais žiedais, tačiau retai užmezga vaisius. Pastaruoju metu „Bradford“ kriaušaitės labai populiarios — sodinamos prie gatvių, parkuose, pakelėse,

Kriaušė.

kiemuose, nes nereikalauja daug priežiūros, labai gražiai atrodo visus metus.

Šermukšnis

Angl. „Mountain Ash“ (kartais „Rowan“, lot. *Sorbus Aucuparia*). Priklauso *Rosaceae* šeimai. Savaime auga Vakarų Azijoje ir Europoje. Lietuviai šermukšnį gerai pažįsta — jis apipintas pasakomis, legendomis (šermukšnė lazdele galima atsiginti nuo vėlnių, raganų ir kitokių pavojingų žmonių kenkėjų). Medis vidutinio aukščio apie 14–45 pėdų, lapai plunksniški, išsidėstę abipus kotelio, apacia balsvesnė, viršus tamsiai žalias. Rudens parausta. Žydi anksti pavasarį baltomis, plokščiomis žiedų kekėmis iš kurių subręsta raudonos uogos. Nors jos rūgščios, bet valgomos, jas ypač mėgsta paukščiai. Šermukšnis patrauklus medelis, bet nelengva rasti pas augintojus ar daržininkus. Verta pavartyti katalogus ir užsisakyti.

Šiam kartui, manau, užteks. Kitą kartą parašysiu apie kiek vėliau pavasarį ir vasarą žydinčius medžius.

Šermukšnis.

SKELBIMAI

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukse S. Kane,
Vilma Jarušienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti
butai. 1 mieg. — \$670-\$710;
2 mieg. — \$770-\$810.
Tel. 630-910-0644, Jana.

Priimsime gyventi senyva
žmogų, su maitinimu ir pilna slauga. Atskiras didelis kambarys, vonia, tualetas. Garantuojame visą gyvenimą, gera maistą ir visus patarnavimus. Dėkoju už atsiliepimus tel.: 630-670-8336 Oak Lawn, IL.

SIŪLO DARBA

WINDOW WASHERS/CUTTER CLEANERS
Must have own car. Men & Women 1-3 person teams. Mon-Sat 7am-5pm, full time or part time. Make \$100+per person, PAID DAILY. No experience needed, will train. Residential only/suburbs & city. Come today & start tomorrow. Prime Time Window Cleaning, Inc. 315 E. Golf Rd #208 Arlington Hts. (Arlington Office Square) 190 to Arl Hts Rd, North to Golf, SE corner. Across from Valli Produce. Ask for Will.

Ornamental metal studio seeks experienced welder/craftsman mig/tig, drafting, shop drawings for custom furniture, stair railings, fine art. Please call 847-869-5850. Fax resume if available to 847-869-5860.

Iškom auklės Manhattan, NY, prižiūrėti 2 vaikus: 4 metų berniuką ir 1 metų mergaitę. Gyventi šeimoje. Geros sąlygos. Tel. 917-443-8360, Algis.

„Draugo“ skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabavimas laivų ir visos pasaulio šalys.

Air Freight
Krovinių gabavimas lėktuvu ir visos pasaulio šalys.

Auto Export
Automobilių perkimas bei siuntimas į visos pasaulio šalys.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800 775 7363

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

LONDONAS

Įtakingas Didžiosios Britanijos laikraštis „Financial Times“ išspausdino atvirą laišką, kurį pasirašė 71-as garsus visuomenės ir politikos veikėjas ir kuriame pasirinkimas 60-ąsias Antrojo pasaulinio karo pabaigos Europoje metines minėti Maskvoje vadinamas ironišku. Tarp šių laiško pasirašiusių žmonių yra žinoma sovietinės eros disidentė Elena Bonner, buvęs Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, kiti politikai, buvę diplomatai. „Nors patios metinės, be abejo, nėra, yra derama proga švęsti vieną didžiausių žmonijos pergalę prieš tyroniją, manome, kad šio renginio vieta visiškai nedera prie pagrindinių principų, dėl kurių ta istorinė Antrojo pasaulinio karo pergalė buvo pasiekta“, rašoma laiške.

RYGA

Pirmadienio rytą Rusijos Pskovo sritys Pytalovo rajone, netoli Rusijos ir Latvijos sienos, buvo sulaukyti du Latvijos televizijos (LTV) žurnalistai. Žurnalistas Ivo Kiršblat ir operatorius Maris Jirgensons turėjo visus darbus Rusijoje būtinus dokumentus, bet tuo metu, kai filmavo netoli Pytalovo geležinkelio stoties, buvo sulaukyti. LTV darbuotojai buvo nuvežti į milicijos skyrių, kur buvo pareikalauta, kad jie parašytų paaiškinimus, po to jie buvo išpėti Rusijos teritoriją palikti iki 6 val. vakaro.

RUSIJA

MASKVA

Latvijos prezidentė Vaira Vike-Freiberga, atvykusi į Maskvą dalyvauti 60-ųjų pergalės prieš nacistinę Vokietiją metinių iškilimėse, pakartojo, kad dabartinė Rusija, kaip ir SSRS, turi pasmerkti Molotovo-Rib-

trop pakta. „Prezidentas Vladimir Putin labai teisingai pažymėjo, kad paskutiniiais Sovietų Sąjungos egzistavimo metais SSRS Aukščiausioji Taryba 1986-aisiais padarė pareiškimą, kuriame pasmerkė Molotovo-Ribbentrop pakta. Šis pareiškimas buvo teisingas, bet dabartinė Rusija — tai ne Sovietų Sąjunga. Mūsų nuomone, panašiai ši dokumentą turi įvertinti ir dabartinė Rusija“, pabrėžė Latvijos prezidentė.

JAV

WASHINGTON, DC

Atominės energetikos agentūra (TATENA) yra apskaičiavusi, kad Šiaurės Korėja turi maždaug šešis branduolinius ginklus, sakė šios Jungtinių Tautų (JT) agentūros vadovas Mohamed ElBaradei. Kaip rašoma JAV žvalgybininkų ataskaitose, be kitos branduolinės ginklų Pyongyang turėtų turėti vieną ar dvi primityvias atominės bombas. Pastaruoju metu žiniasklaidos pranešimuose buvo nurodoma, kad Šiaurės Korėja nuo kovo rengiasi po žeminiam branduoliniam bandymui, kurį gali įvykdyti jau birželį.

JAV prieš kritikuodamas Maskvą turėtų išanalizuoti savo trūkumus demokratijos srityje, interviu JAV televizijai CBS sakė Rusijos prezidentas Vladimir Putin. „Rusijoje prezidentas renkamas per tiesioginį visų gyventojų balsavimą. Tai gali būti net labiau demokratiška“, sakė V. Putin, kurio interviu CBS laidoje „60 Minutes“ buvo parodytas sekmadienį vakare. Tuo tarpu JAV rinkėjai „renka rinkinius, o tada jie balsuoja už kandidatą į prezidentus“, sakė V. Putin. „Prieš ketverius metus jūsių prezidento rinkimus nulėmė teismas. Bet mes neikišime nosių į jūsų demokratiją, nes tai priklauso nuo Amerikos žmonių“, pažymėjo jis.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Irakas pranešė, kad saugumo pajėgos sulaukė artimą „al Qaeda“ vadovo šioje šalyje Abu Musab al Zarqawi padėjėją. Vyriausybės pranešime nurodoma, kad prieš tris dienas Bagdade buvo sulaukytas Amar al Zuhaydi, dar vadinamas Abu Abbas. Manoma, kad jis padėjo suplanuoti balandį įvykdytą išpuolį prieš Abu Ghraib kalėjimą, kuriame dalyvavo iki 60 sukilėlių ir kurio metu prie JAV bazės mirtininkai sprogdino automobiliuose buvusias bombas, o kovotojai apšaudė ją iš granatsvaiddžių. Tada buvo sužeista mažiausiai 20 JAV karių ir 12 kalinių.

AZIJA

KABULAS

Rytų Afganistane per susirėmimą žuvo du JAV jūrų pėstininkai ir 11 sukilėlių. Mūšis, kuriame karius ir pagalbą buvo atsiųstas JAV karo lėktuvas, įvyko sekmadienį, kai jūrų pėstininkai susirėmė su maždaug 25 kovotojais. Pastarosiomis savaitėmis nuverstos Talibano režimo kovotojai suintensyvinę atakas prieš JAV ir afganų karinius. Šiais metais Afganistane žuvo jau 25 amerikiečių kariškiai.

AUSTRALIJA

SYDNEY

Australijos pietinės Tasmanijos salos kalėjime dvi dienas trukusi įkaitų drama pirmadienį baigėsi taikiai — kaliniai paleido sargybinių ir kitus įkaitais laikytus nuteistuosius. Tasmanijos sostinėje Hobarte šeštadienį grupę kalinių, reikalavusių geresnių kalinių sąlygų, buvo užgrobusi visą ypatingo saugumo Risdono kalėjimo priėmimo skyrių.

laisvės kovotojų atsakymo dalyvauti kai kuriuose renginiuose — teigė gerbiąs jų teisę į kitokią nuomonę. A. Brazauskas sakė šiuo atveju neįžvelgias jokio skilimo ar konflikto visuomenėje.

Seimo opozicijos vadovo, konservatorių vadovo Andriaus Kubiliaus manymu, „susitaikyti, atgule po žeme, ir pagarba

jiems neturi būti istorijos įkaite. O gyvųjų atmintyje istorija palieka savo režius, ir nereikia bandyti per jėgą tuos režius išnaikinti“.

Po žuvusiųjų pagerbimo ceremonijų Antakalnyje ir Panevėžiuose prezidentas V. Adamkus nuvyko į Pirtupius, kur padėjo vainiką prie paminklo aukoms atminti.

LIKIMO IŠDAIGOS

VIKTORIJA ZAKARIENĖ

Atkelta iš 3 psl.

Aš įtariu likimą, kuris kažkodėl panorė su manim pažaisiti. Išskėlęs mane iki žvaigždžių ir parodęs naujų pasaulių, staiga negailestingai nubloškė žemėn. Nejaugi tai buvo kaina už tas trumpas laimės valandas, tikros meilės išgyvenimą? Ir kam tada viso to reikėjo? Ar nebūčiau ramesnė ir laimingesnė, Fausto visai nepažinusi? — Iškliausiui mano ilgos istorijos, pasakyk, mieloji draugė, ką tu galvoji. Ar nemanai, kad aš buvau likimo išdaigų aukta? — paklausė Anastazija.

— Visiškai sutinku su tavi-

mi, — atsakiau, — ypač prisimenant tuos neišaiškinamus sutapimus, kurie stipriai paveikė tavo gyvenimą. Čia, mano nuomone, turėjo veikti kas nors žymiai už mus galingesnis. Mano be galo gaila tavo sudarkyto gyvenimo, bet tuo pačiu, brangioji Nastute, esu tau labai dėkinga, kad pasitikejai manimi, pasidalindama savo neįprastą, sunkią dalį.

Buvo jau gana vėlu ir mes be tolimesnių žodžių, draugiškai atsiveikinusios, kiekviena nuėjome savo keliu.

Pabaiga.

AR ŽMOGUS TURI TEISĘ PASIRINKTI?

Atkelta iš 3 psl.

Kur mūsų, kaip žmogaus, vertė pasibaigia? Nuo kada mes esame nevertingi? Man, kaip krikščioniui, atrodo, kad kiekvienas žmogus, ar jis būtų mažas, ar didelis, ar turtingas, ar skurdžius, ar netgi ligonis, yra vertybė — žmogiška vertybė. Ir žmogus, atsiduręs komos būsenoje, taip pat negali būti pasmerktas.

Štai neseniai užsienio žiniose mačiau įvyki, kur pasakojama, kad JAV iš komos būsenos pabudo žmogus, kuris joje buvo 7 metus. Tai buvo ugniagesys,

ant kurio užkrito sija. Po septynerių metų atsibudęs, jis pradėjo kalbėti ir pats nusistebėjo, kad taip ilgai jo čia nebuvo. O jeigu mes tokį žmogų būtume pribaię, ar tai būtų buvę humaniška?

Kiekvienas toks atvejis yra kitoks, savitas, ir negalima jo reglamentuoti įstatymais, — štai nuo tokios vietos žmogus netenka teisės į gyvenimą. Kaip negalima įteisinti, nuo kada žmogus yra žmogus. Visada atsiranda teisinės problemos.

Pabaiga.

PAGAUŠĖJO PINIGŲ KIEKIS

2005 m. kovo mėn. pabaigoje pinigų kiekis P2 buvo 23,1 mlrd. litų. Per mėnesį jis padidėjo 925,5 mln. litų arba 4,2 procento.

Pinigų kiekis P1 per mėnesį padidėjo 285,7 mln. litų ir mėnesio pabaigoje buvo lygus 12,7 mlrd. litų. P1 sudedamosios dalys — pinigai apyvartojimo indėliai iki pareikalavimo laisvai padidėjo atitinkamai 57,5 ir 228,2 mln. litų. Fizinis asmenų šie indėliai per mėnesį padidėjo 168,6 mln. litų, o nefinansinių įmonių — 86,3 mln. litų.

Kvazipiniginiai kovo mėn. padidėjo 639,8 mln. litų ir kovo mėn. pabaigoje buvo lygūs 10,4 mlrd. litų. Terminuoti ir taupomieji indėliai litaus per mėnesį padidėjo 198,1 mln. litų, iš jų fizinis asmenų ir nefinansinių įmonių — atitinkamai 92,2 ir 92,8 mln. litų. Indėliai užsienio valiutomis padidėjo

441,7 mln., iš jų nefinansinių įmonių šie indėliai padidėjo 400,6 mln. litų.

Kovo mėn. didėjo abu pagrindiniai P2 piešiniai — grynasis užsienio turtas ir vidaus kreditas. Grynasis užsienio turtas padidėjo 331,5 mlrd. litų, iš jo komercinių bankų grynasis užsienio turtas — 229,7 mln. litų, o Lietuvos banko — 101,9 mln. litų. Vidaus kreditas per mėnesį padidėjo 530,2 mln. litų. Pretenzijos centrinei vyriausybei ir privalomiesiems socialinio ir sveikatos draudimo fondams sumažėjo 1,5 mln. litų, o kreditais tiems rezidentams padidėjo 531,7 mln. litų, iš jo pretenzijos nefinansinėms įmonėms ir fiziniais asmenimis — atitinkamai 211,4 ir 304,7 mln. litų.

Lietuvos Banko Ryšių su visuomene skyrius

ATRASTA NAUJA DINOZAURO RŪŠIS

Pietų Dakotoje rasta iškasa pasirodė esanti dar nežinomos rūšies dinosauro — arklio didumo žolėdžio su spygiais ant kaulėtos plokščios galvos, paskelbė mokslininkai.

„Vos tik mano kolegos pamatė šios iškastos kompiuterinės tomografijos atvaizdus, jie paskubomis apmetė šeimos medžio eskizą ir sušuko: 'Niekada nemanėme, kad toks padaras gali egzistuoti', — pasakojo paleontologas Robert Bakker.

Dar vieno nario atradimas plokščiagalvių pachicefalozaurų šeimoje keičia požiūrį į dinosauro evoliuciją baigiamajame jų gyvenimo etape — kroidos periodo laikais prieš 66 milijonus metų. Akivaizdu, kad šeimos evoliucija tęsėsi, nors dinosaurai buvo bešmišrštą, aiškinama Indianapoliso vaikų muziejaus pareiškime.

Gerai išsilaikiusi pachicefalozaurų kaukolė muziejui padovanojo trys iškasų ieškojimo mėgėjai iš Iova valstijos. Jie tą kaukolę rado 2003 metais, tirdami geologinę upokšnio

formaciją Pietų Dakotos vidurinėje dalyje.

Apie atradimą buvo pranešta Indianapolioje Amerikos muziejų asociacijos konferencijoje. Muziejaus atstovas pasakojo, kad pachicefalozaurų šeima būdinga drakoniška galva su ragais, gumbais, įdubimais. Žinomiausias šios šeimos narys turi išgaubtą kaulinį maždaug 20 cm storio skydą, kuriuo galima suduoti žiaurų smūgį kitam dinosauroi į šoną. Tuo tarpu naujosios rūšies galva yra plokščia ir visai be skydo. Anksčiau Kinijoje ir Mongolijoje buvo rasta panašių plokščiagalvių pachicefalozaurų, bet jų snukiai — trumpi, kaukolėse nėra jokių ragų. Visų pachicefalozaurų labai storas masyvus kaklas, jiems būdavo visai nesunku traukti kitus dinosauros, pasakojo R. Bakker. Didžiausiu dinosauro muziejumi Jungtinės Valstijos laikomas Indianapoliso vaikų muziejus žada naująją rūšį demonstruoti lankytojams.

(Elta)

DRAUGAS, 2005 m. gegužės 10 d., antradienis

5

A + A LORETA MAČEKONIS GRIGALIŪNIENĖ

Mirė 2005 m. gegužės 7 d., sulaukusi 75 metų. Gimė Čikagoje, gyveno Forest Park, IL.

Liko vyras Raimundas, seserys Eleonora ir Emilija su šeimomis.

Loreta daug metų priklausė Lietuvos Vyčiams.

Velionė bus pašarvota antradienį, gegužės 10 d. nuo 4 val. p.p. iki 8 val. vak. Nosek Funeral Home, 6716 W. 16th St., Berwyn, IL.

Trečiadienį ryte iš laidojimo namų a.a. Loreta bus atlydėta į Šv. Antano bažnyčią, kur 10 v.r. bus atnaujamoms šv. Mišios už jos sielą. Po šv. Mišių, velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių, prašau aukoti „Saulutei“. Prašome gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuose.

Nuliūdęs vyras ir artimieji

Laid. direkt. David L. Maravecek, tel. 708-447-2261.

A + A KAZIMIERUI ADICKUI

mirus, jo brolių KSAVERĄ ir jo žmoną IRENĄ bei jų šeimas ir visus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Eugenijus ir Rūta Čelkis
Pranas ir Danguolė Kavaliauskas

St. Pete Beach, FL

Kaukolė priklausė ankstyviausiam žmonių šeimos atstovui

Nauji tyrimai rodo, kad 7 mln. metų senumo kaukolė, kuri buvo surasta Čade, priklauso ankstyvesniam žmonių šeimos atstovui, paskelbė mokslininkai.

Ši kaukolė, kurios „savininkė“ buvo praminta „Toumai“ — vardu, Čade duodamu prieš sausringą sezoną gimstantiems vaikams, nuo pat 2002 metų, kai apie jos suradimą paskelbė Michel Brunet iš Puatjė universiteto (Prancūzija) mokslininkų grupės, buvo vertinama ne vienodai.

Kaukolė buvo vadinama turbūt svarbiausia šimtmečio iškasa, nes manyta, kad ji priklausė ankstyviam šiuolaikinių žmonių protėviui, nors kai kurie mokslininkai ir tvirtino, kad tai žmoginės beždžionės iškasa. Tačiau neseniai surasti žandikaulių fragmentai bei danties liekanos, taip pat — kompiuteriu atlikta kaukolės rekonstrukcija, kaip rašoma mokslo žurnale „Nature“, rodo, kad Toumai buvo labiau žmogus, o ne žmoginė beždžionė.

„Toumai nėra šimpanzė. Toumai nėra gorila. Visiškai aišku, kad Toumai yra hominidas“, — žurnalistas sakė M. Brunet. Pirmieji patikimi duomenys apie hominidų šeimos atstovus, kurie skiriasi nuo šimpanzių ir kitų žmoginių beždžionių, rodė, kad jie atsirado ne anksčiau kaip prieš 5 mln.

metų. Pasak M. Brunet, Toumai turbūt gyveno netrukus po to, kai šios dvi evoliucijos šakos atsiskyrė viena nuo kitos. Jo komanda taip pat mano, jog kaukolės rekonstrukcija rodo, kad Toumai, kuri buvo patelė, galbūt galėjo vaikščioti staciai. Tai rodytų, kad gebėjimas vaikščioti stacionariai, kuris yra svarbus skirtumas tarp žmonių beždžionių ir žmonių, buvo būdingas ankstyviesiems žinioms hominidams. „Kompiuterinė rekonstrukcija rodo autentišką šio pavyzdžio anatominę sandarą. Iš jos galite nustatyti, kad šis padaras buvo hominidas ir, tikriausiai, dvikojis“, — sakė projekte dalyvavusi Marcia Ponce de Loen iš Ciuricho universiteto.

Kai pirmą kartą buvo paskelbta apie minimą kaukolę, dėl neįprasto primityvių ir žmogiškų ypatybių mišinio mokslininkai manė, kad ji priklausė ankstyviausiam hominidų šeimos atstovui ir gali padėti geriau suprasti žmogaus evoliuciją. Tačiau kai kurie mokslininkai tada suabejojo Toumai, kurios vardas vietos kalba reiškia „gyvenimo viltį“, žmogiškumu, nes manė, jog kaukolė yra pernelyg sužalota, kad būtų galima daryti kokias nors išvadas ir kad Toumai būtų galima laikyti tiesioginiu žmonių protėviu.

„Reuters“ — BNS

RUSIJOJE LIJO RAUDONAS LIETUS

Pietiniame Rusijos Voronežo rajone lijo raudonas lietus, užterštas chemikalais iš netoliese esančios dažų gamyklos. Agentūra citavo Nepaprastųjų padėčių ministerijos atstovus, kurie teigė, kad rudųjų spalvos lietus nusidėzė nuo ochros, natūralaus pigmento,

kuriame yra molio ir geležies oksido.

Pasak naujų agentūros, tyrėjų išsiaiškino, kad teršalai, į orą pateko iš dažų gamyklos, esančios Žurankos gyvenvietėje, tačiau yra nepavojingi žmonėms ar gyvuliams.

(VK)

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Valstybės vadovai pagerbė Antrojo pasaulinio karo aukų atminimą

Atkelta iš 1 psl.

I klausimą, ar Lietuvoje apskritai galima tikėtis susitaikymo, kad tokias šventes kartu minėtų ir karo veteranai, ir rezistencijos dalyviai, prezidentas išsakė viltį: „Gal kaip tik nuo šiandienos pradėsime eiti šiuo keliu“.

Ministras pirmininkas A. Brazauskas taip pat nesmerkė

Č. Laurinavičius: Rusijos mėginimai pateisinti Baltijos šalių...

Atkelta iš 1 psl.

Anot istoriko, valstybių teritorinio vientisumo ir sienų neeiliamumo principas, apie kurį kalbama Helsinkio konferencijos baigiamajame akte, lietė ne

tik SSRS, bet ir Baltijos valstybes. Mat jos nors ir neturėjo valstybingumo, turėjo savo ribas, be to, priešingai nei kitos Sovietų Sąjungos respublikos, buvo tarptautinės teisės subjek-

tai.

„Rusų teiginiai prieštarauja realijoms, istorinei tiesai ir yra inkiniiai“, savo pastebėjimus apibendrinio istorikas Č. Laurinavičius.

A. Valionis neįžvelgia grėsmės Baltijos šalių vienybei

Vilnius, gegužės 8 d. (BNS) — Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis mano, kad prezidento Valdo Adamkaus sprendimas nevykti į iškilmes Maskvoje Baltijos šalių vienybei nepakenkė, o pragmatinis bendradarbiavimas su Rusija vyksta labai intensyviai.

Ministras pabrėžė, kad praėjusią savaitę viešėdamas Rygoje, jis latvių kolegai Artis Pabriks iškėlė Lietuvos ir Latvijos strateginės partnerystės deklaracijos projektą. Tikimasi, kad šis dokumentas bus pasirašytas per artimiausius du mėnesius.

Pasak ministro, su Estija taip pat svarstomi įvairūs trishalio bendradarbiavimo projektai.

Pastaruoju metu žiniasklaidoje vis dažniau užsimenama apie atšalusius Lietuvos ir Latvijos santykius. Tai aiškinama tuo, kad Lietuvos ir Estijos prezidentai nutarė nevykti į pergalės prieš nacių Vokietiją minėjimą Maskvoje, tuo tarpu Latvijos vadovė Rusijos prezidento kvietimą priėmė.

Be to, motyvuodama dideliu užimtumu Latvijos prezidentė nedalyvavo Lietuvos ir Estijos

vadovų susitikime kovo pabaigoje Taline, surengtame Baltijos šalių narystės NATO vienerių metų proga.

Pirmadienį ministras A. Valionis pakartojė manantis, kad nevykdama į Maskvą Lietuva klaidos nepadarė.

„Mes išprovokavome aštrią aiškia diskusiją ir matome, kad demokratinė valstybių politika yra mūsų puseje. Tai yra pagrindinis dalykas, kurį padarėme“, kalbėjo ministras.

Jis pabrėžė, kad karo ir pokario įvykius Lietuva, Latvija ir Estija vertina vienodai.

Karo aukų pagerbimo dieną — išpuolis prieš Lietuvos žydus

Vilnius, gegužės 8 d. (BNS) — Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas paprašė generalinio policijos komisaro Vytauto Grigaravičiaus ištirti sekmadienį ryte įvykusį įvykį, galimai nu-

kreiptą prieš Lietuvos žydų bendruomenę.

A. Zuokas teigė, kad sekmadienį 11 valandą ryto sostinės Pylimo gatvė priešais Lietuvos žydų bendruomenės pastatą

pravažiavo šeši motociklininkai, apsirengę nacių saugumo policijos uniformomis ir skandavo nacionistinius šūkius.

Vilniaus meras tikisi, kad policija greitai ištirs šį įvykį.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ FONDAS PRANEŠA, kad LF tarybos posėdis, kuriame bus renkamas naujas LF valdybos pirmininkas (A. Tamuliui atstatastydinus), vyks gegužės 10 d. Kitą dieną po posėdžio, trečiadienį, gegužės 11 d., įvyks LF spaudos konferencija. Daugiau informacijos tel. 630-257-1616.

JAV LB KULTŪROS TARYBA dėkinga už aukas, ruošiant leidinį „Lietuvių židinių pėdsakai Amerikoje“. 100 dol. aukojai: LB Cicero apylinkė, Cicero sekmdienio kavinė ir LB Vidurio Vakarų apygarda. 20 dol. aukojai: Mykolas ir Danguolė Banevičiai. Aukos prašoma siųsti Lithuanian American Community, INC., 2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154. Aukos nurašomos nuo fed. mokesčių.

PRELATO IGNO URBONO 70-IES metų kunigystės šventę rengiamas gegužės 29 d. Šv. Mišios bus aukojamos 11 v.r., pagerbimas ir pietūs – 12:30 v.p.p. Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Kvietiamas rezervuoti vietas, skambinant Vaidi Gvildienei, tel. 630-271-9136.

ČIKAGOS LIETUVIŲ VENEZUELOS draugijos pusmetinis susirinkimas įvyks gegužės 19 d., ketvirtadienį, 1 v.p.p. Saulių namuose: 2417 W. 43 gatvė, Čikagoje. Kvietiamas visus narius dalyvauti.

TĖVAI JĖZUITAI ŠVENČIA Motinos dieną gegužės 8-15 d. Meldžiasi už gyvas ir mirusius motinas. Pamaldų tvarka: sekmadieniais šv. Mišios 10:30 v.r.; pirmadienį, trečiadienį ir šeštadienį šv. Mišios 6 v.v.; antradienį, ketvirtadienį, penktadienį – 8 v.r. Maloniai visus dalyvauti kviečia kun. A. Gražulis, SJ.

AMERIKOS LIETUVIŲ INŽINIERIŲ ir architektų sąjungos (ALIAS) Čikagos skyrius kviečia visus į susitikimą su garsiu finansininku Antanu Grina. Susitikimas vyks gegužės 13 d., penktadienį, 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Paskaitos tema: „Euras ir Lietuva“. Po paskaitos pabendrausime ir pasivaišinsime.

„ATVIRO ŽODŽIO“ FORUMAS bus antradienį, gegužės 17 d., 7 v.v. Pasaulio lietuvių centro Bočių menėje, Lemont. Iš Lietuvos atvyks Odeta Tarvydienė kalbės apie įvairių galimybių ir taisyklių Lietuvoje. „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, visus maloniai kviečia į informacinę vakaronę.

MALONIAI KVIETIAM VISUS dalyvauti Mišių aukoje šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, gegužės 15 d., sekmadienį, 12:15 v.p.p., kurioje klebonas kun. Anthony Markus minės kunigystės 25-metį. Gegužės 22 d. po 9 v.r., 12:15 v.v. ir 12:15 v.p.p. Mišių, mokyklos kolektyvas visus kviečia vaišėti ir parapijos salę, pagerbiant kleboną Anthony jo kunigystės 25-etyje.

Gegužės 22 d., 10:30 v.r. šv. Mišių auka kun. Rimvydas Adomavičius švęs savo 10 metų kunigystės jubiliejų. Visus kviečiame bendrai maldai, prašant Dievo palaimos mūsų mylimam kunigui.

Kun. Rimvydas yra gerai žinomas Čikagos ir apylinkių lietuviams. Per keletą metų dirbdamas pastoracinį darbą šv. M. Marijos Gimimo parapijoje suaugo su šia parapija ir jos parapijiečiais. Jo jautri pagunda ir pardavinimo žodis ne vieną stipriai išlydint savo artimus ir Amžinybė. Kunigo nuoširdumą ir teisingą meilę galėjome pajusti dalyvaudami Mišių aukoje, atnešdami krikštų vaikus, ar ateidami santuokos sakramentui.

Šia, kunigystės 10-čio jubiliejais, proga kviečiame parapijiečius ir draugus pagerbti kunigą ir atvykti į šventinius pietus, kurie vyks gegužės 22 d., 5 v.v. pokylių salėje. Vietas rezervuoti prašom iš anksto, skambinant tel. 708-403-5717, 708-403-7334, 708-532-6553.

FAUSTO STROLOS MUZIKINIS kūrybos koncerto, vyksiančio gegužės 15 d., pirmoji dalis prasidės 11 v.r. šv. Mišiomis Pal. Jurgio Matulio misijos bažnyčioje. Visos misijos choro giedamos šv. Mišių dalys bus komp. Fausto Strolos kūrybos. Antrąją dieną, 12:30 v.p.p. – koncertas Pasaulio lietuvių centre, Lemont, Lietuvių fondo salėje. Koncertas prasidės koncertu „Suleidžiusiomis lūpomis“ ir salės durys bus uždarytos tol, kol kontaktas nesibaigs. Prašome neveluoti ir renginį ir dalyvauti šiame ypatingame koncerte.

POETO JONO AISČIO III TOMO raštų knygos suktuvės įvyks gegužės 22 d., sekmadienį, 12:30 v.p.p. PLC, Lemont, Lietuvių dailės muziejuje. Knyga pristatys prof. Violeta Kelertienė. Meninėje programos dalyje solistė Nijolė Penikaitė dainuos Aisčio eilių dainas, akompanuos Manigirdas Motekaitis. Sutiktuvės rengia JAV LB Kultūros taryba ir kviečia visuomenę apsilankyti ir pagerbti iškilų rašytoją ir poetą.

PLC RENGINIŲ KOMITETAS visus kviečia į koldūnų pietus, kurie vyks Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje, gegužės 15 d., po Fausto Strolos pagerbimo koncerto. Dėl rezervacijų skambinti Aldona Paleikienė, tel. 708-448-7436.

ŠEŠTADIENI, GEGUŽĖS 14 D., Ateitininkų namuose, nuo 6 v.v. iki 11:30 v.v. vyks a.a. Shelly Reklaitienės prisiminimo vakaronė. A.a. Shelly, Povilo Reklaitio žmona, mirė 35 metų, nuo melanomos vėžio. Aukos parems Povilo 4 vaikų ir dalis aukų bus skirta melanomos tyrinėjimams. Prisiminimų vakaronėje bus vakarienė, saldumynų stalas, vaikiškas baras, gitaros grovis Povilas Strolija, vyks varžytinės. Dėl bilietų kreiptis į Deana Stanikaitienę, tel. 630-734-9293.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIO „Grandis“ metinis koncertas su kapela „Sodžius“ vyks Jaunimo centro didžiojoje salėje, sekmadienį, gegužės 22 d. Pradžia 3 v.p.p. Po koncerto pasivaikinsime, pasidžiaugsime jaunųjų ir vyresniųjų šokėjų gabumais ir tada kviesime apsilankiusią publiką įsijungti į folklorinius šokius, kuriuos praves „Grandis“ mokytojai. Tai 46-ųjų „Grandis“ veiklos metų pabaigos šventė, kurią gražiai praturtins „Sodžiaus“ kapela. Bilietus galima įsigyti iš anksto, skambinant Onutei Smilginei, tel. 708-226-9482.

GEGUŽĖS 14 D., 7 V.V. Jaunimo centre, Čikagoje, įvyks muzikinės satyros ir humoro grupės „Sa“ pirmasis pasirodymas „Visur gerai, kol mūsų nėra“. Bilietai parduodami „Lietuvėnų“, Lithuanian Plaza Bakery & Deli, kavinėje „Bravo“. Pelnas skiriamas „Nusivylusių, piktų ir amžinai nepatenkintų asmenų“ reabilitacijos centro įkūrimui.

Suvažiavimas įvyko 2005 m. balandžio 23 d. PLC Bočių menėje. Susirinko apie 40 aktyvių žmonių iš artimųjų apylinkių. Apygardos valdybos nariai, su pirmininke Aušrelė Sakalaite priešakyje, pasirodė, kad suvažiavimas vyktų sklandžiai.

Po JAV vėliavos pagerbimo, LR himno giedojimo, kunigo Jauniaus Kelpšos prasmingos suvažiavimui invokacijos, buvo prisiminimu pagerbti LB mirusieji nariai.

Apygardos pirmininkė perskaitė darbotvarkę, kuri dalyviams pritariant, buvo priimta, pristatė valdybos narius: Mindaugą Bauką, Oną Vencloviene, Bronių Bikulčių, išdėstinę Vytautą Sendą ir sekretorę Ritą Šakenienę.

Generalinis konsulas Arvydas Daunoravičius, atvykęs su žmona, pasveikino suvažiavimo dalyvius.

ALTO pirmininkas Saulius Kuprys sveikino suvažiavimo dalyvius ir pažymėjo, kad yra svarbus uždavinys – JAV Kongrese ir Senate praversti rezoliuciją, kad Rusija atsiųstų buvusius pavergtų tautų dël Molotovo-Ribbentrop paktą. Tap pat pasiūlė, kad reikia įtraukti į prasmingą lietuvių darbą naujai atvykusius tautiečius.

JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė taip pat pakvietė remti „Draugą“ bei dalyvauti renginiuose.

Lietuvių fondo tarybos pirmininkas Arvydas Tamulis trumpu žodžiu pasveikino suvažiavimą, tardamas, kad Lietuvių fondas nebūtų reikšmingas, jei nebūtų Lietuvių bendruomenės.

Visada aktyvus ir nuoširdus savo atsidavimu lietuvių, garbės amžiaus sulaukęs Algis Regis tarė žodį šv. Kazimiero kapinių reikalais ir dėkojo LB, kad ši prieš 37 metus jam patikėta šias pareigas. Kapinių padėtis yra keblė, nes kardi-

•PIGIAUSIA – NE PATIKIMIAUSIA! Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) LITCOM. I Lietuva iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV – 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išskirtinė gaunate su savo vietine sąskaita. Registravimas lietuviškai 708-386-0556. Telpkite šiandien su LITCOM! Demosio! Įkainis galioja tik naujiesiems klientams!

Čikagoje lankysis V. Verba

Gegužės 22 d., sekmadienį 11:30 val. r. (po 10:30 val. ryto Mišių) Marquette Park šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje (adresas: 6820 South Washtenaw Ave., Čikaga, IL 60629) įvyks Čikagoje besilankančio Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos (URM) Konsulinio departamento direktoriaus Vaidoto Verbos susitikimas su visuomene. Susitikimo metu V. Verba pristatys gaires, kurias turėtų vesti Lietuvą bevizio režimo su JAV link, papasakos, kokius darbus Lietuva dar turi nuveikti, kad toks bevizis režimas greičiau įsigaliotų. V. Verba taip pat supažindins su Lietuvos konsulinės tarnybos veiklos planais, papasakos, kaip tai įtakos konsulinį paslaugų teikimą užsienio šalyse gyvenantiems ar laikinai besilankantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, atsakys į klausimus.

Primename, kad praėjusiais metais Lietuva pasiūlė JAV pradėti dvišalę konsultaciją dėl bevizio režimo abiejų

nolui reikia pinigų, todėl kapinių sklypo pardavimas yra realus. LB reikia suaktyvėti norint kapines išsaugoti.

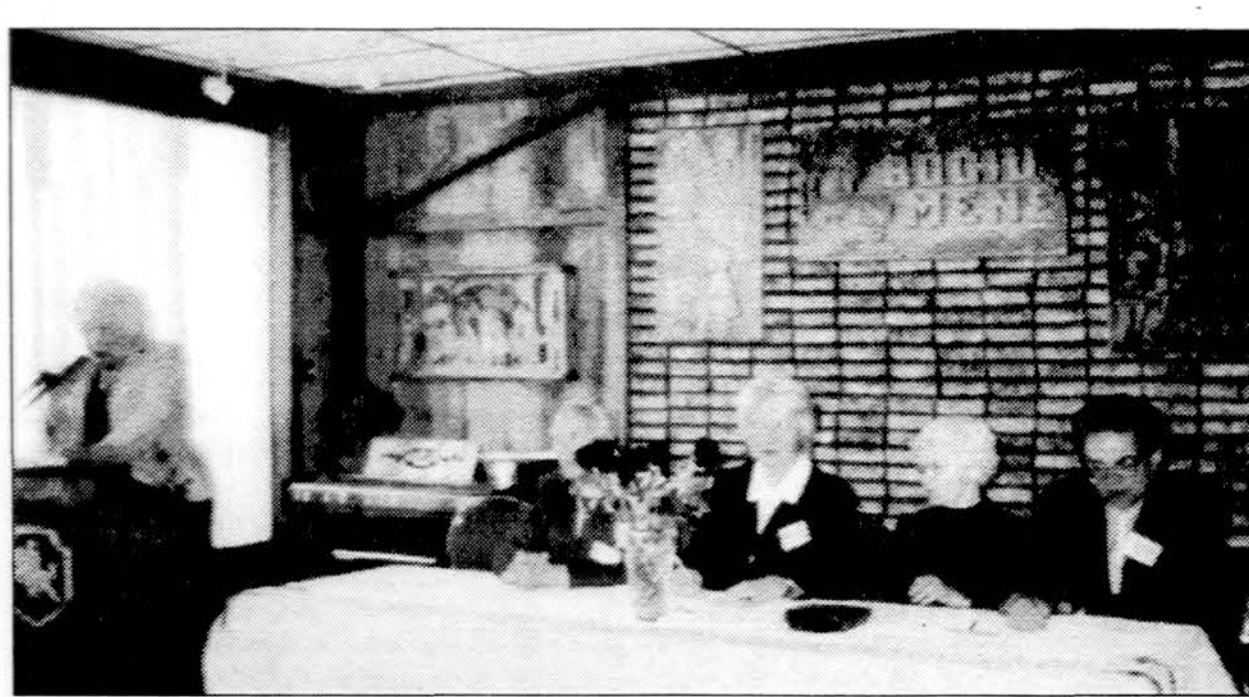
Suvažiavime dalyvavo LB XVII Tarybos nariai ir Marquette Park, Brighton Park, Cicero, Lemont, Waukegan ir East Chicago apylinkių pirmininkai.

Po pereinamo suvažiavimo protokolo skaitymo, apygardos valdybos atskaitinio pranešimo, kurį paruošė ir perskaitė pirmininke Aušrelė Sakalaite, išdėstinę ataskaitos, kontrolės komisijos pranešimo, sekė apylinkių pirmininkų pranešimai, kurie nuteikė optimistiškai, nes apylinkėse vyksta aktyvi lietuviškoji veikla.

Tačiau vel buvo sugrįžta prie šv. Kazimiero kapinių reikalų. Pasisakė šių kapinių sklypų savininkų komiteto pirmininkė B. Matutienė, kad jau daug metų dedamos pastangos lietuvių kapinių veiklos ir esamumui įamžinti. Arkivyskupija siūlo prie kapinių įėjimo pastatyti akmeninę lentą su tekstu anglų kalba. Reikia aukų šiam įamžinimui, tačiau dėl teksto atminimo lentoje dar diskutuojama. Išdėstinę A. Pauzuolis pagarsino, kad šis komitetas izde turi 3,387 dolerius ir paragino visus kapinių sklypų savininkus susimokėti nario mokesčius, nes vien dviejų paminėjimų per metus išlaidos yra per 500 dolerių. Prašoma, kad apylinkių išdėstinę rinktų aukas šv. Kazimiero kapinių reikalams.

Kiekvienais metais apygardos valdyba skiria padėkas nuoširdžiai lietuvių palaikymui veikiančioms žmonėms. Šiemet buvo padėkota kunigui Rimvydui Adomavičiui, Danguolei Ilginytei, Algimantui Birgiolai ir Michalinai iš Cicero. Buvo įteiktos atminimo dovanėlės ir rožės.

Rimantas Dirvonis pagarsino, kad šiemet Lietuvoje, Vilniuje birželio 30 d. – liepos 3

Vidurio Vakarų apygardos valdyba. Kalba Aušrelė Sakalaite.

Nuotr. Ritos Šakenienės

d. vyks Lietuvių sporto šventė. Prašė paramos berniukų komandoms, vyksiančioms dalyvauti šioje šventėje.

Suvažiavimo dalyviai pietavo „Racine Bakery“ ir valdybos narių paruoštu karštu maistu, vaišindamiesi kavute ir kepiniais.

Po pietų pertraukos turėjo vykti atviras pasitarimas Lietuvių fondo ir Lietuvių bendruomenės nesutarimo reikalui. Atvyko LB advokatai Algimantas Keželis, Povilas Žumbakis ir Regina Narušienė, kuri kartu su budama LB Tarybos prezidento pirmininke, pristatė advokatų patirtį ir kompetenciją. Taip pat buvo kviešti atvykti trys LF atstovaujantys advokatai, tačiau jie atsisakė dalyvauti.

Pagrindinis klausimas, kurį reikia išspręsti, kad LB ir LF toliau veiktų darniai lietuvių naudai, buvo LF įstatų nekeitimas. Esami LF įstatai yra geri ir daug metų tarnauja LF veikloje, tik reikia jų teisingai laikytis.

Visi trys advokatai iškėlė faktus, kuriais remiantis ne teisingai būtų keičiami LF įstatai atitolinant LB veiklą LF, nors ji yra pagrindinė LF kapi-

talo kaupėja. Keičiant galiojančius LF įstatus būtų nusizengta bendruomenei 5 punktais, o LF likvidavimo atveju iš LB atimamos 8 teisės. LF įkurtas 1962 m. gegužės 14 d. ir įstatai buvo surašyti su tos korporacijos tikslais, tad kam gi keisti tai, kas legalu ir tai, kas pažeis legalumą. LF turi būti savarankiškas, bet jo įstatų įsteigimas turi turėti LB pritarimą.

Žmonės pasitikėjo LB, ji buvo ir yra didžiausia demokratiška organizacija. Pasitikėdami LF žmonės aukojai, rašė testamentus ir pradžia sukaupė 2 milijonų dolerių fondą. Kam dabar keisti statutą? Jau net žodis – lietuvis – yra dingęs, kai dalinami fondo pinigai. Šis žodis yra pagrindas – pagalba lietuviui, – nes ateityje gali atsirasti žodžiai rusui, lenkui, golininkui. Tad, išlaikant LF įkūrimo tikslą, LB turi būti budri ir saugoti tai, kuo žmonės aukodami tikėjo.

Šiuo klausimu vyko diskusijos, pasiūlymai, aptarimai ir kova iki galutinio dviejų korporacijų sutarimo. Be jau minėtų advokatų pasisakė B. Vilutienė, B. Vindašienė, P. Kisieliū, P.

Stoncius, M. Remienė ir Br. Nainys, kuris pabrėžė, kad dabar pagrindiniai reikiai iširti, kaip buvo kaupiami LF tarybos nariams paliekami balsai. Reikia patikrinti ar tie įgaliojimai yra gyvų ar mirusių narių. Balsų daugumą turintieji visada laimi, todėl būtina būti tikriems ar įgaliojti balsai yra surinkti teisingai.

Šis pasitarimas buvo baigtas nuomone, kad turi būti rasta bendra formulė tarp LF ir LB, pagal kurią dar ilgai ir teisingai sukauptos Lietuvių fondo lėšos tarnaus lietuviškumui ir tik jam.

JAV LB Vidurio vakarų apygardos suvažiavimas tęsė savo darbotvarkę. Pagal iš anksto sudarytą rezoliucijų komisiją buvo surinktos siūlomos rezoliucijos ir komisijos pirmininkė Birutė Vilutienė jas paskelbė, pakviesdama suvažiavimo dalyvius balsuoti už kiekvieną atskirai iš 6 rezoliucijų. Visos buvo priimtos vienbalsiai su paskelbimu spaudoje.

Suvažiavimas buvo baigtas visiems giedant „Lietuva brangi“.

Rita Šakenienė

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos sekretorė

LIETUVIŠKŲ FILMŲ FESTIVALIO ČIKAGOJE PROGRAMA

Š.m. gegužės 20-26 dienomis „Facets“ kino teatre Čikagoje (adresas: 1517 West Fullerton Ave., telefonas: 773-281-4114) vyksta **Lietuviškų filmų festivalio „Lietuvių kinematografija – tradicijos ir transformacijos“ programa:**

„Velnio nuotaka“ (rež. Arūnas Žebriūnas) penktadienis, gegužės 20 d. 7 v.v.

„Nuomos sutartis“ (rež. Kristijonas Vidiūnas) penktadienis, gegužės 20 d. 9 v.v.

nis, gegužės 20 d. 9 v.v. ir sekmadienis, gegužės 22 d. 7 v.v.

„Moteris ir keturi jos vyrai“ (rež. Algimantas Puipa) šeštadienis, gegužės 21 d. 5 v.v. ir antradienis, gegužės 24 d. 7 v.v.

„Vieni vieni“ (rež. Jonas Vaitkus) šeštadienis, gegužės 21 d. 7 v.v. ir ketvirtadienis, gegužės 26 d. 9 v.v.

„Grazuolė“ (rež. Arūnas Žebriūnas) sekmadienis, gegužės 22 d. 3 v.v. ir pirmadienis, gegužės 23 d. 6:30 v.v.

„Trys dienos“ (rež. Šarūnas Bartas) sekmadienis, gegužės 22 d. 5 v.v. ir trečiadienis, gegužės 25 d. 9:15 v.v.

„Vienos dienos kronika“ (rež. Vytautas Zalakevičius) antradienis, gegužės 24 d. 9 v.v.

„Vilius Orvidas“ (rež. Vytautas V. Landsbergis) ketvirtadienis, gegužės 26 d. 7 v.v.

Trumpametražių filmų programa:

„Egzistencija“ (rež. Giedrė Beinoriūtė)

„Baltos dėmės mėlyname“ (rež. Ramūnas Greičius)

„Sėkmadienis toks, koks yra“ (rež. Ignas Jonynas)

„Lengvai ir saldžiai“ (rež. Ignas Miškinis)

„Paskutinis vagonas“ (rež. Audrius Stonys)

šeštadienis, gegužės 21 d. 9 v.v.

Vakaras, skirtas Jonui Mekui. Dalyvauja rež. Vytautas V. Landsbergis!

„Jono Meko antologija“ (rež. Vytautas V. Landsbergis)

„Nijorkas – mano šuo“ (rež. Vytautas V. Landsbergis)

trečiadienis, gegužės 25 d. 7 v.v.

Dokumentinių filmų programa:

„Senis ir žemė“ (rež. Robertas Verba)

„Kelonė ūkų lankomis“ (rež. Henrikas Šablevičius)

„Iliuzijos“ (rež. Diana ir Kornelijus Matuzevičiai)

„Pavasaris“ (rež. Valdas Navasaitis)

„Ščionykštė“ (rež. Diana ir Kornelijus Matuzevičiai)

„Aš radau... arba palakiojimai“ (rež. Algimantas Maceina)

pirmadienis, gegužės 23 d. 7:45 v.v.

Platesnę informaciją apie festivalį ir jame demonstruojamus filmus galima rasti kino centro internetiniame puslapyje www.facets.org.

Festivalį organizia Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje, „Facets“ kino centras, Lietuvos institutas ir Amerikos lietuvių televizija. Festivalį remia Lietuvos kultūros ministerija.

Antrasis kasmetinis Lietuvos kino filmų festivalis

2005 m. gegužės 20-26 d.d.

Geriausi šiuolaikiniai ir ankstesnių metų Lietuvos vaidybiniai, dokumentiniai ir trumpametražiai filmai.

TRADITIONS and TRANSITIONS

Facets Cinémathèque

1517 West Fullerton Ave., Chicago, IL 60614, tel.: 773-281-4114, www.facets.org

Logos for Facets Cinémathèque, Lietuvos Kultūros Ministerija, Lietuvos Konsulinis Departamentas Čikagoje, URM, Lietuvos Generalinis Konsulas Čikagoje, Lietuvos Institutas, and Lietuvos Lietuvių Televizija.

LR gener. konsulato Čikagoje pranešimas